

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

24

YASAMA YILI

4

**MANİSA'NIN SOMA İLÇESİNDE BAŞTA 13 MAYIS 2014 TARİHİNDE OLMAK ÜZERE MEYDANA GELEN MADEN
KAZALARININ ARAŞTIRILARAK BU SEKTÖRDE ALINMASI GEREKEN İŞ SAĞLIĞI VE İŞ GÜVENLİĞİ
TEDBİRLERİNİN BELİRLENMESİ AMACIYLA KURULAN MECLİS ARAŞTIRMASI KOMİSYONU
(ZONGULDAK)**

TUTANAK DERGİSİ

27 Haziran 2014 Cuma

MANİSA'NIN SOMA İLÇESİNDE BAŞTA 13 MAYIS 2014 TARİHİNDE OLMAK ÜZERE MEYDANA GELEN MADEN KAZALARININ ARAŞTIRILARAK BU SEKTÖRDE ALINMASI GEREKEN İŞ SAĞLIĞI VE İŞ GÜVENLİĞİ TEDBİRLERİNİN BELİRLENMESİ AMACIYLA KURULAN MECLİS ARAŞTIRMASI KOMİSYONU

(ZONGULDAK)

GÖRÜŞME TUTANAKLARI

27 Haziran 2014 Cuma

---0---

K O N U

	<u>Sayfa</u>
Türkiye Taşkömürü Kurumu'nun Soma'ya giden ve orada birçok canı kurtaran ekibinin tecrübe ve yaşadıklarını paylaşımları	1:19
GENEL MADEN-İŞ Sendikası'nın sunumları	20:23

İ Ç İ N D E K İ L E R

	<u>Sayfa</u>
BİRİNCİ OTURUM	1:19
Faik Ahmet SARIALIOĞLU (Tahlisiyeci Ekip Baş)	1:3, 7:9, 9:10, 13, 14
Bilal Birhan AKMAN	3, 7, 10:12, 13:14, 15:16
Şendoğan ARIK	3:4, 17
Erol ŞEKERCİ	4, 18
Tamer KUDU	5, 17
Turhan ÇETİNKILIÇ	5
İlyas AÇIKGÖZ	5
İlyas Dursun BAŞAR (Kazmacı)	5, 18
Mehmet ÇAKMAK (Kazmacı)	5:6
Hakkı YILMAZ	6
İsmail Cem ZENGİN	6
Mehmet ÖZEL	6
Hasan ÖREN	(Manisa) 7, 15
Yılmaz TUNÇ	(Bartın) 7:9
Necati ÖZENSOY	(Bursa) 9
Faysal SARIYILDIZ	(Şırnak) 10, 14
Fatoş GÜRKAN	(Adana) 10
Ali AYDINLIOĞLU	(Balıkesir) 10
Selçuk ÖZDAĞ	(Manisa) 12
Sakine ÖZ	(Manisa) 12:13
Muzaffer YURTTAŞ	(Manisa) 15

Ali İhsan KÖKTÜRK	(Zonguldak)	16:17
Burhan İNAN (TTK Genel Müdürü)		18:19
Mesut ÖZTÜRK (TTK İş Güvenliği ve Eğitim Daire Başkanı)		19

İKİNCİ OTURUM

20:23

Satılmış ULUDAĞ (GENEL MADEN-İŞ Sendikası Genel Başkan Yardımcısı)		20:21, 23
Faysal SARIYILDIZ	(Şırnak)	20
Reşat CEBECİ (GENEL MADEN-İŞ Sendikası Karadön Şube Başkanı)		21, 22
Şaban KAPTAN (GENEL MADEN-İŞ Sendikası Kozlu Şube Başkanı)		21
Yılmaz TUNÇ	(Bartın)	22
Hakkı ARSLAN (GENEL MADEN-İŞ Sendikası Amasra Şube Başkanı)		22
Behzat ÇİNKİLİÇ (GENEL MADEN-İŞ Sendikası Genel Sekreteri)		23

Açılma Saati: 16.20

Kapanma Saati: 18.25

BİRİNCİ OTURUM

27 Haziran 2014 Cuma

Açılma Saati: 16.20

BAŞKAN: Ali Rıza ALABOYUN (Aksaray)

BAŞKAN VEKİLİ: Yılmaz TUNÇ (Bartın)

SÖZCÜ: Ali AYDINLIOĞLU (Balıkesir)

KÂTİP: Fatoş GÜRKAN (Adana)

-----0-----

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, toplantı yeter sayımız vardır.

Komisyonumuzun oturumu açıyorum.

Bugün, Türkiye Taşkömürü Kurumunun Soma'ya giden ve orada birçok canı kurtaran, oraya hakikaten hayat veren, güç veren ekibiyle birlikteyiz. Onlar bizlerle tecrübelerini, yaşadıklarını paylaşacaklar.

Öncelikle, buraya geldikleri için kendilerine teşekkür ediyorum, Soma'da verdikleri emek için çok teşekkür ediyorum.

Arkadaşlarımızın isimleri bize geliyor ama ben önce hem zamandan tasarruf edelim diye ilk sözü ekip başımız Faik Ahmet Sarialioğlu'na vereyim.

Soma'da ne yaşadınız, tecrübeniz nedir, ne eksiklikler gördünüz, daha doğrusu bizim bilmediğimiz ama bilmemizi istediğiniz tecrübeleriniz varsa onu rica edeyim.

Ahmet Bey, buyurun.

FAİK AHMET SARIALIOĞLU – Efendim, öncelikle hoş geldiniz.

Şimdi, olayın başlangıcına aldığımızdan itibaren makamın -Sayın Genel Müdürümün ve genel müdür yardımcılarımızın- talimatı doğrultusunda olaya gidecek ekibi hazırladık. Tabii, bu arada il afet müdürüyle irtibat hâlindeydik ulaşım için gerekli olan vasıta ile ilgili. Ekibi hazırladıktan sonra, vasıtanın, önce helikopter, sonra Çaycuma Havaalanına inecek askerî uçak olduğu söylendi. Biz de ona göre, askerî uçak teyit edildikten sonra, Çaycuma'ya hareket ettik. Yanılmıyorsa, saat dokuz yani 21.10 civarlarında uçağa bindik. İşte, on buçuk civarlarında Balıkesir Askerî Havaalanına indik. Orada 2 helikopterle... Çünkü, bizim kullandığımız malzemeler ve insanların ağırlığı 2 helikoptere dahi yetmedi, oradan oraya sevk edilen bir kamyonla beraber ayrıca kamyonu takip eden bir askerî otobüsle beraber 2 arkadaşımızı da görevlendirdik, bir kısım malzemeyi kamyonla oraya intikal ettirdik. Biz de helikopterlerle Soma'nın bir pasa sahasına indik. İndikten sonra, oradan 2 tane vasıta ile olay sahasına geldik.

Şimdi, olay sahasına girdiğimiz zaman...

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Kaçta geldiniz?

FAİK AHMET SARIALIOĞLU – Zannedersen, on ikiyi yirmi geçe civarları falan olacak, tam o anda net, dakik bir şey söyleyemiyorum ama on iki çeyrek, buçuk arası olacak.

BAŞKAN – Gece değil mi?

FAİK AHMET SARIALIOĞLU – Gece, pardon, tabii, 00.00. Yani, çarşamba sabahı diyelim ona, çarşambanın ilk dakikaları.

Şimdi, daha sahaya gelmeden, maden sahasının içine girmeden zaten dışarıda bir kaos ortamı olduğu belliydi. Şimdi, tabii, kendimizi tanıttıktan sonra askerlerin verdiği izinle beraber içeri girdik. İçeri girdik ama nereye gideceğiz, ne yapacağımız, kimler tarafından yönlendireceğimiz konusunda -tabiri caizse- hiç kimseyi bulamadık çünkü ortam bayağı panik bir ortamdı. Tahlisiye istasyonunun nerede olduğunu öğrendik, arkadaşlara “Malzemeleri tahlisiye istasyonuna yerleştirin.” dedim, önce ben idariyi binanın nerede olduğunu öğrendim, idariyi binaya yönlendim ondan sonra. İdari binaya çıktık, işte orta katta büyük bir kalabalık var, “Kendim Zonguldak'tan geldim, ekip başıyım, bu iş için geldim.” dememe rağmen kimseyi muhatap bulamadım. Odanın birinden, tabii sonra öğrendim, o andaki söylediğini o atmosferde anlamamıştım, kendisine şükran sunuyorum zaten, buradan da söyleyeyim, “TÜRK-İŞ Başkanıyım, TÜRK-İŞ Başkanı Ergün.” dedi, beni aldı Bakanımızın aldığı odaya koydu. Odanın içi tamamen kalabalık. Odadan -o aralar Sayın Genel Müdürümüz daha intikal etmemişti, olaydan hemen bir iki saat sonra intikal etmişti- sonradan kendisini öğrendiğim yine sayın genel müdürlerden biri, yanıma ocaktan çıktığını belli eden birini vererek beni oradan yönlendirdi. Tabii, ben, bayağı bu işe sinirlendim açıkçası. Ben geldim, bir bilgi alacağım, nereye göre bilgi alacağım, elimde bir bilgi yok, done yok, hiçbir şey yok. Bu arkadaşla beraber indik. Tahlisiye istasyonuna yönelirken, Erhan diye bir arkadaşımız var, şu anda burada yok, kendisi sendik izninde, Kozlu Müessesinde mühendis, onunla beraber 2 nezaretçi arkadaşımızı, toplam 3 kişiyi keşif için ocağa yolladık. Bu arada, ocaktaki telefon

irtibatları kesik, yalnızca yakın bir yere doğru telefon çekmişler, yine o telefon başına da birini yollayıp irtibat sağlayacağız. Öncelikle, normal havada ne kadar gidebileceğiz, onun keşfini yapacağız. Çünkü, şunu söyleyeyim: Elimizde bir bilgi yok, plan yok, hiçbir şey yok, ocağı keşfe yolluyorsunuz, düşünün nasıl bir yönlendirme olacağını.

Tabii, arkadaşların keşfinden sonra bana haber yolluyorlar, o haberdan sonra 8 kişiyi cihazlarla beraber tekrar ocağa yolladık. Tabii irtibat yok, o andaki atmosferi söylüyorum. Ben, aşağı yukarı bu kurumda 36'ncı seneyi çalışıyorum, otuz altı sene içinde çok olaylar yaşadık, hiç o kadar kötü geçen bir beş saatim yoktur. Bilmediğiniz bir ocağa elemanlar yolluyorsunuz, ortam zaten gergin. Arkadaşlar, beş buçuk, altı civarında geldiler ama her biri içinden ne gelirse söylüyorlar, çok kötü bir ortam içindeler. Ocak ana baba günü, kim var kim yok belli değil, ocağın içindeki kapılar sürekli açılıp kapanıyor, o açılıp kapanmayla beraber ocaktaki sistemde sıkıntılar var, bayağı bir panik yaşadılar. O arada -onu hemen anlatayım- Ocağın İşletme Müdürü -arkadaşların verdiği bilgi doğrultusunda- sulama çalışması, kontrol çalışması, kurtarma çalışması, neyse yapma esnasındayken kendinden geçmiş vaziyette, baygın vaziyette bir işçinin oradan panikle "Müdürüm ölüyor, müdürüm ölüyor." söylemesi neticesinde arkadaşlar cihaz takip o arkadaşı alıyorlar, onunla beraber geldiler. Tabii, arkadaşlar bana orada gördüklerini anlatınca, biz de tabii oradan, ocaktan çıkan işletme müdürü arkadaştan gerekli bilgileri aldık, almaya çalıştık daha doğrusu, o ruhsal durumda nasıl verecek. Tabii, plan yok, bir şey yok ortada. Neyse, planlar istedik. Daha sonra, Sayın Genel Müdürümüzün de etkisiyle yukarıdaki idari binada ocaktaki kurtarma çalışmalarının nasıl yönetileceğini, kimlerin oraya geldiği zaman olayın başına geçeceğini, bunu yöneteceğini Bakan Beyimizle konuşarak beni çağırdılar. Çarşamba sabahı saat yedi buçuktan, sekizden sonra ocaktaki kurtarma çalışmalarını yönetmek üzere bir masa oluşturduk tahliye istasyonunda. Fakat, tahliye istasyonunda oluşturduğumuz masaya o işletmeden mutlak surette 2 kişinin olması gerektiğini ortak fikir verdik fakat o insanların da birinin zaten - olması gereken insanın- panik içinde olduğunu, ocaktan çıkardığımızı, diğer kişilerin de hep kurtarma çalışmaları için ocakta olduğunu söylemek isterim. Planların üzerinde kaldık yalnız yani.

Tabii, şunu burada hemen söyleyeyim: Bu kurtarma çalışmalarını sadece bu 16 kişilik ekip değil, bizim Daire Başkanlığımıza bağlı Denetim Şube Müdürlüğü bünyesindeki Kaza Kurtarma Başmühendisliğinin, gerek başmühendisi ve gerekse 8 kişilik ekibiyle Türkiye'de 51 tane tahliye istasyonunda aşağı yukarı 1.500-1.600 kişiyi tahliyeciler olarak yetiştiriyoruz kömür sahalarında. Arkadaşlarımız bunların hangisinin, nasıl kabiliyetli olduğunu, nasıl iyi olduğu hepsini iyi biliyorlar.

Bizim orada bir de şansımız, kurtarmak için gelen, kurtarma çalışmalarına katılmaya gelen 12 tane firma vardı, şimdi isimlerini tam net sayamayacağım, bunların içindeki ekip başlarının hepsi teknik eleman ve bunların hangi türlü durumlarda nasıl olacağını bizim arkadaşlarımız çok iyi biliyor, biz bunların çok büyük katkılarını gördük yönetirken oradakileri.

Şimdi, görevden sonra tabii neler yapılacağını oradaki bu bahsettiğim firmanın yetkilileriyle, orada yöneteceğim teknik elemanlarla, ekip başlarıyla beraber bir koordinasyon sağladık. Ondan sonra yapacağımız ilk iş şuydu: Nerelerden ne olduğunu keşfetmekti. Nasıl keşfedecektik? Öncelikle cihazsız gideceğimiz yerleri belirledik, daha sonra cihazlı bakmak zorunda olduğumuz yerleri belirledik ve tabii ondan sonra başladık cenazeleri çıkarmaya.

Fakat, şimdi, ben şunu söylüyorum: Böyle olaylarda... Allah hiç kimsenin, bırakın bizim ülkeyi, hiçbir ülkenin başına böyle bir olaylar vermesin. Fakat, olay olduktan sonra en büyük sıkıntı aslında ocaktaki kurtarma çalışmaları değil. Sıkıntıları biz üstte yaşıyoruz, üstteki panik ortamındaki sıkıntılar var. Biz, öyle bir duygusal ülkeyiz ki, yani cenazenin burnunun dibine giriyoruz. Dışarıdaki güvenliği sağlamak çok zor, hiç ilgisiz insanlar hemen etrafında oluyor olayların. Biz, burada da bunu yaşadık. Nitekim görmüşsünüzdür televizyonlarda, ocağa girip çalışabilecek konumda olmayan insanların hemen hemen baca ağzında. Şimdi, bunlardaki düzeni sağlamakta sıkıntı çektik bilhassa ilk gün, çarşamba günü. İşte, baca ağzında inanılmaz derecede insanlar var. Tabii, AKUT'undan, AFAD'ından, itfaiyelerin kurtarmalarından, özel kurtarma birliklerinden hepsi bir şey yapmak için uğraşıyor ama yanlış. Bunların yanı sıra, bir de bizim insanımızın, işçimizin, -bizde de öyledir, her türlü yerde de öyledir- ocakta arkadaşı kalırsa o ocaktan geri çekemezsiniz onu. Zaten, şöyle söyleyeyim: Tahliyeciliğin bir kelime anlamı da, herkes ocaktan kaçarken ocağa giden adamdır, zaten onları da çekemezsiniz. Şimdi, o düzeni sağlamakta biraz sıkıntı çektik ilk gün; askeriyeyle birtakım sıkıntılar yaşadık, yardımcı oldular, o düzeni kurduk akşam üstü. Ondan sonra, dışarıda pek sıkıntımız olmadı. İşte, cumartesi günü dörtte, beşte civarlarında da olayı noktalandırdık.

Şimdi, ben, yer altına girmediğim için, sadece yer üstünden, yer altına giden teknik elemanlardan aldığım bilgiler doğrultusunda neler yapacağımızı, oradaki diğer ekipte çalıştığım arkadaşlarla beraber, İmbat'ta olsun, Soma Eynez'de olsun yine benim pozisyonumda çalıştığımız insanlarla beraber aldığımız kararlar sonucunda bu işi yürüttük. Tamamen ocaktakileri dışarıya çıkarmak için yaptık.

Şimdi, bizim meslekte de bir şey daha var: Kurtarmaya giderken kurtarılabilecek adama düşmeyeceksin, düşersen o kötü. Çünkü, bir de bilmediğiniz bir ocak. Biz, bunu yapmaya çalıştık, herhâlde onu başarıyla tamamladık diye düşünüyorum.

Şimdi, ocakla ilgili bir yorum yapma konusunda, yapamam. Çünkü, bu işi yapmam için yerini görmem lazım, olaylarını incelemem lazım, ona göre bir yorum yapmam lazım. Benim tamamen yaptığım işler, ocağa yolladığım kişileri, ocaktakileri sağ salım dışarı çıkartarak ocaktakileri temizlemek.

Sorularınız varsa cevap verebilirim yoksa teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Ahmet Bey.

Şöyle yapalım: Tabii, benim gördüğüm kadarıyla 13 tane arkadaşımız var burada, onların da kısa kısa tecrübelerini, belki bizimle özel paylaşmak istediklerini alalım.

FAİK AHMET SARIALIOĞLU – Pardon Başkanım, bir şey unuttum, son olarak...

BAŞKAN – Öyle mi, buyurun.

FAİK AHMET SARIALIOĞLU – Şimdi, biz -sadece bizimkiler değil- dışarıda sıkıntı yaşıyoruz. Bir şey anlatacağım, bu gerçekten çok önemli: Gece üşüyoruz, battaniye istedik, hatta bir gece bayağı bir titredim, Birhan arkadaşım üzerindeki battaniyeyi gitti, dışarıda yatan işçinin üzerini örttü. Bizim şimdi bu olaylarda geri hizmetimiz iyi değil. Tamam şunu çözdük, yeme içme sıkıntısı yok ilk andan itibaren ama burada çalıştırdığımız insanları nerede dinlendireceğiz, nerede yatıracağız bunlar dinlenecek? İki gün İmbat'ın koşullarında yatırdım arkadaşları, diğer üç gece çantalarının üzerinde. Bizim bu olaylarda en büyük sıkıntımız geri hizmet. Bakın, çok net söylüyorum: Orada insanlar, askerler, işçiler... Düşünün, 500 kişilik tuvalet yapılmış, orada vardı 2.000 kişi, tuvaletler patladı. Tamam olmasın ocak kazaları, hiçbir yerde, hiçbir kaza olmasın ama olduktan sonra bazı şeyleri de düşüneceğiz, bunlar da çok önemli.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum.

Birkaç dakikayla arkadaşlarımız görüşlerini paylaşsınlar, daha sonra bizim Komisyon üyesi arkadaşlarımızın size soruları olur, soru-cevapla da bu diyalogu geliştiririz diye düşünüyorum.

Bilal Birhan Akman Bey, buyurun.

BİLAL BİRHAN AKMAN – Sayın vekillerim, hepiniz hoş geldiniz.

Benim söylemek istediğim, Ahmet Bey' in de üzerinde biraz durduğu bir konu. Bunu defalarca gitmiş olduğum bu tür afetlerde yaşadığımız için söylemek zorunda hissediyorum. Biz, olay yerine intikal etmeden önce yer altındaki kurtarma faaliyetlerinde olmaması gereken insanlar hem ocak içinde hem de ocak civarında konuşlanmış vaziyetlerdi. Bunlar bizim çalışmalarımızı engellediği gibi, güvenliğimizi de tehlikeye atıyor. Çünkü -Soma'yla bağlantılı değil- gitmiş olduğumuz başka yerlerde de benzeri olayları yaşıyoruz ve kendimizi ifade edemediğimiz için de sähipsiz, kimsesiz pozisyona düşüyoruz ve affınıza sığınarak söylemek zorundayım, biz ne olduğumuza henüz karar veremedik. Türkiye Taşkömürleri olarak davet edildiğimizde hangi sıfatla, hangi niteliklerle orada olduğumuzu görevlendirme aşamasında kurum yetkililerimiz tarafından söyleniyor bize, biliyoruz görevimizi ama gittiğimiz yerlerde o göreve haiz olarak karşılanmıyoruz.

Soma'da gördüğüm en büyük tehlikelerden bir tanesi, yer altında, çeşitli kurtarıcı adı altındaki ocağa, yer altına girmemesi gereken unsurlar maalesef yer altındalardı ve öylesine koşullarda kullanılması gereken teçhizatları kullanıyorlardı. Oradaki kayıpların sayısı daha fazla da olabilirdi sadece bu bilgi noksanlığından dolayı.

Benim söylemek istediğim şimdilik bu kadar, arzu ederseniz daha sonra bilgi aktarımında bulunabilirim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Şendoğan Arık...

ŞENDOĞAN ARIK – Hepingize hoş geldiniz diyorum.

Özellikle, Manisa'dan gelen milletvekili arkadaşlarımıza tekrar geçmiş olsun diyorum, 301 kişi bayağı ciddi bir maden kaybı.

İlk gün biz oraya vardığımızda, 00.15 civarlarında, Ahmet Bey'in, Sayın Müdürümüzün bizi görevlendirmesiyle beraber biz ocağa gittik. Birhan Bey'in de dediği gibi, ocakta olmaması gereken insanlar bizim en büyük rahatsızlık kaynağımız. Bir de, bunu söylemezsem içimde tabii ki uhde kalacak, ocakta kömürün bünyesinde bulunan metan gazı vardır, bu elektrikle veyahut da bir akımla beraber, ateşle beraber patlayan bir gaz, ocağa kamera sokmuşlardı. Hatta, biz onun notunu tuttuk, isterseniz size saati ve şey olarak televizyon yayınlanmış bir bölümünü, saatini biz size söyleyebiliriz, arkadaşlarla biz bunu değerlendirdik. Bu cihazın bir metanla buluşması anında -Allah göstermesin- peşinden daha değişik facialara neden olabilirdi. Birhan Bey'in dediği şey bu.

Diğer konuda da, 3 kişi önce ekip olarak ocağa inmeden bir on dakika kadar plan üzerinde çalıştık, ocağın planını da yanımıza alarak aşağıya indiğimizde 3 tane panonun birleşme noktasında biz temiz havayla beraber indik. Orada yukarıdan, S panosundan gelen monoksit gazının panoya yayılmasını biz gördüğümüzde, dışarıdan gelen arkadaşlar var, bunlar arasında Soma'dan olan vardı, İmbat'tan olan vardı veyahut da daha tanımadığım kimseler de vardı -üzerindeki elbiselere bakarak biz söylüyoruz- o milyonda 250 ppm dediğimiz, 300 ppm karbonmonoksitin içine girme teşebbüsünde bulundular.

BAŞKAN – Maskesiz?

ŞENDOĞAN ARIK – Maskesiz, solunum cihazsız. Biz, onlara mani olmaya çalıştık elimizden geldiği kadar yani bilgimizin doğrultusunda. Tabii, kaba kuvvet kullanacak durumumuz yoktu, biz kendilerine “Buradan ötesinin ölüm olduğunu, geçilmemesi gerektiğini.” söyledığımız hâlde, girmek isteyen arkadaşlar oldu ve girenler de oldu. Devamında, birkaç kişi geri geldi ve orada 2 tane arkadaşın kaldığını, hatta 1 tanesinin oranın işletme müdürü Akın Çelik Bey'in olduğunu söylediler. Biz peşimizden gelen cihazlı arkadaşlarla beraber indiğimizde onların 2'si de artık son anlarını yaşıyorlardı. Hatta, bir tanesini arkadaşlar fark etmedi, son anda ben fark ettim, ayağının oynamasıyla beraber bunun canlı olduğunu anladım ve koştum, ağızına solunum maskesini kendim taktım ve göğsüne baskı yaparak nefes almasını sağladım ve bir iki dakika içinde kendine geldi ve ondan sonra aşağıya indiğimizde Akın Bey'i de bulduk ve dışarı çıktığımızda o girdiğimiz yer vardı bir kelebe -siz, kelebenin ne olduğunu kelime olarak şey yapamadığınız için, bir kuyu gibi bir yer düşünün- onun başında yanmıştı, biz oradan geçtiğimizde gerimiz göçtü ve artık biz orada canlı kalma umudunun bittiğine karar verdik ve ocaktan hızlı bir şekilde dışarıya çıktık.

Ve dışarı çıkarken ki bir hadise: Biz hızlı bir şekilde çıkarken arkamızdan monoksit gazı yükseliyordu, göçen yerin kendi devrini hava tamamlayamadığı için arkamızdan hızlı bir şekilde yürüyordu, biz dışarı çıkmaya çalışıyorduk, önümüze 1 kişi geldi, elbiselerinden de ne olduğunu biz anlayamadık, kim olduğunu sorduk, itfaiyeci olduğunu söyledi bize, dedik ki: “Bak kardeşim aşağıdan gaz geliyor, sen de mağdur duruma düşersin.” Yani, diğerleriyle beraber biz onu da çevirdik, saat beş gibi, altı gibi de ocaktaki ilk gün şeyimizi doldurarak dışarı çıktık, ondan sonraki günlerde cenaze alımları konusunda arkadaşlara yardımcı olduk ve böylelikle biz oradaki görevimizi tamamlamış olduk.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Şendoğan.

Erol Şekerci arkadaşımız...

EROL ŞEKERCİ – Öncelikle, Komisyonunuza teşekkür ediyorum. Zonguldak'a geldiniz, bugün ocaklarımızı ziyaret ettiniz, ilgi ve alakanızdan dolayı teşekkür ediyorum.

Bundan sonra umarım ülkemizde maden faciaları olmaz. Yıllardır Türkiye'nin çeşitli yerlerinde olan maden kazalarına ekimizle beraber gidiyoruz. Gittiğimiz yerde en çok karşılaştığımız, yani hiçbir şehirde olmasın ki bir Zonguldaklı nezaretçisi, kazmacısı, işçisi. Bütün şehirlerde madencilğe Zonguldaklı madencilerin yön verdiğini görüyoruz. Belki konumuzun dışında ama Zonguldak'ın Türkiye Taşkömürü Kurumunun emekli olan insanları, nezaretçisi, kazmacısı, işçisi diğer ilçe ve illerdeki ocaklarda Zonguldak madencilik kültürünü yayıyorlar. Yani, bu kurumun, Zonguldak'ın ülke madenciliğine yön verdiğini söylemek istiyorum. Yani, bunların göz ardı edilmemesi gerektiğini belirtmek istiyorum.

BAŞKAN – Erol, bugün, biz de zaten buradaki incelemelerimizde -hem sabah ocakta hem de laboratuvarlarda- Mesut Bey'in verdiği sunumlarda da bu kültürü bizzat müşahade ettik, biz onu takdir ediyoruz.

EROL ŞEKERCİ – Teşekkür ediyorum efendim.

Yani, Soma'yla ilgili, Müdürümüz, Birhan Bey, anlatılması gerekenleri anlattı. Sizlerden bir ricam: Gittiğimiz görevlerde bizler, Sayın Genel Müdür, kurum olarak bize ellerinden gelenleri yapıyorlar yalnız bizim Ahmet Bey'in de söylediği gibi, takdir edersiniz ki, bedenen emek yoğun çalıştığımız için insan olarak bir kaloriye ihtiyacımız var. Yani, ocaktan çıktığımız zaman banyomuzu yapabileceğimiz, karnımızı doyurabileceğimiz, bir mutfakçı olan, istirahatini yapabildiğimiz yani oradan, ocak ağzından ayrılmadan, olay yerinden ayrılmadan, yani başka bir yere gitmeden orada dinlenebileceğimiz özel bir araç sizlerden rica ediyoruz efendim.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Erol.

Şaban Yeşilyurt...

EROL ŞEKERCİ – Şu anda kendisi gelemedi, bugün yok.

BAŞKAN – Tamam.

Tamer Kudu...

TAMER KUDU – Vekilim, hoş geldiniz öncelikle.

Ben kazmacı olarak görev yapıyorum TTK kurumunda. İlk Soma'ya vardığımızda müdürümüzün ve nezaretçilerimizin yetkisi doğrultusunda ocağa girdik ve müdahalelere başladık. Mesela, cihazlarla biz ocağa girerken birisi geliyordu yukarıya elinde lambayla, “Sen necisin?” diye sorduğumuzda “Ben sivilim, akrabam var burada.” cevabını veren insanlar oldu. O anki kaos ortamında ilk müdahale her zaman çok önemlidir ve ocak bilgisi olmayan insanların da ocağa girmesi bizce sakıncalıdır. Özellikle, eğitim bu konuda çok önemli. İşçilere eğitim verilmesi, maske kurslarının devamlı verilmesi, kaçış yollarının, kaçış güzergâhlarının belirlenmesi ve bunlar hakkında işçilere eğitim verilmesi çok önemlidir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Tamer.

Turhan Çetinkılıç...

TURHAN ÇETİNKILIÇ – Öncelikle, teşekkür ediyoruz ilginizden alakanızdan dolayı. Bugün de, burada, zaten, gerekli incelemeleri de yapmışsınızdır. Oradaki zaten sıkıntılarımızı da bütün arkadaşlarımız anlattı. Beraber oradaki çalışmalarımızı da sürdürdük. Çok da söylenecek de bir şey kalmadı.

Ben teşekkür ediyorum hepinize tekrar geldiğiniz için.

BAŞKAN – Yani amacımız: Siz orada emek verdiniz, sizlerin iki satır da olsa görüşlerini Medis kayıtlarına alalım. Yani, genelde -tabii, Faik Ahmet Bey'in de, Birhan Bey'in de söylediği, sizlerin de teyit ettiği- uzman olmayan kişilerin orada olması bir kaos ortamının olması şeklinde bir görüşünüz var.

TURHAN ÇETİNKILIÇ – Evet.

BAŞKAN - İlyas Açıkgöz...

İLYAS AÇIKGÖZ – Öncelikle hoş geldiniz.

Biz de, işte, Soma'ya gittiğimizde aynı müdürlerimizin ve amirlerimizin dediği gibi ocakta olmaması gereken çok kişiyle karşılaştık. Yani, kurtarma ekibiyle girmeye bizi biraz daha geç şey oldu. Yani, az önce çavuşumuzun dediği gibi, içeride kameraya çekenler...

BAŞKAN – Televizyon kamerası mıydı?

ŞENDOĞAN ARIK – Evet.

İLYAS AÇIKGÖZ – Fotoğraf makinesi vardı, çekiyorlardı içeride.

Yani, sonuçta, böyle olaylarda, ilk patlamalarda bu şekilde ocakta madencilik eğitimi almayan kimsenin ocağa girmemesi gerekiyor ama şöyle baktığımızda, içeriye girdiğimizde bütün kurtarma ekipleri içeride, herkes kapıları açıyor, ocağın hava döngüsünü bozuyor, inşallah böyle bir şeyle bir daha karşılaşmayız.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

İlyas Dursun Başar...

İLYAS DURSUN BAŞAR – Öncelikle, hoş geldiniz.

Teşekkür ederiz memleketimize geldiniz için.

Şimdi, biz de bu ailenin bir ekibiyiz. Kazmacı olarak çalışıyorum. İnşallah, bir daha yaşanmaz diyorum.

Benim söyleyeceklerim bu kadar.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Dursun.

Mehmet Çakmak...

MEHMET ÇAKMAK – Sayın vekillerim, hoş geldiniz.

BAŞKAN – Hoş bulduk.

MEHMET ÇAKMAK – Ben, Türkiye Taşkömüründe kazmacı olarak çalışıyorum ve gönüllü olarak tahliye ekibi ne katıldım.

Olay günü şeflerim ve müdürlerim bize ulaştılar, apar topar gittik ve ocağa girdiğimiz zaman büyük bir dehşet denilecek şekilde bir kalabalık vardı ve ocak içerisinde biz canlı kurtarmaya giderken bizi geri çevirmeye çalışanlar oldu “Siz de kalırsınız, geri dönün.” diye. Tabii onlar kurtarmayla alakası olmayan, kafalarına göre girenler kişiler büyük bir ihtimal. Biz canlı olduğumu bildiğimiz için, canlı kurtarmaya giderken bizi geri çevirmeye çalıştılar ve biz tabii çok şükür 2-3 tane canlı aldık, en büyük sevincimiz bu.

Başka diyecek bir şey yok, Allah bir daha göstermesin.

Sağ olun.

BAŞKAN – Çok teşekkür ederim Mehmet.

Hakkı Yılmaz...

HAKKI YILMAZ – Efendim, öncelikle hoş geldiniz.

Benim söyleyecek fazla bir şeyim yok, müdürümüz, arkadaşlarımız gerekeni söylediler. Benim teşekkür etmek istediğim bir iki kurum var.

Biri İHH, bir tanesi de Bergama Koza Altın İşletmeleri. Bizlere çok yardımcı oldular, her konuda destek verdiler; giyim konusu olsun, yiyecek içecek konusu olsun yani, her şekilde bize yardımcı oldular. Ben, buradan onlara teşekkür etmek istiyorum, arkadaşlarım unuttuğu bir tek o var.

Yani teşekkür ederim, hoş geldiniz tekrar.

BAŞKAN – Yani, orada bir ihtiyaç ve lojistik eksikliği var anladığım kadarıyla.

HAKKI YILMAZ – Evet efendim. Yani, onlar destek oldular bize. Her konuda destek oldular yani yiyeceği olsun içeceği olsun onlar destek oldular.

Şimdi, biz ocağa girip cesetleri aldığımız zaman üzerimizdeki elbiselerimizi zaten hep bir sefer kullanabiliyorduk. Yani, mesela, o Koza Altın İşletmeleri bize hep elbise desteğinde bulundular yani sürekli elbise gönderdiler. Yani, o yüzden, onlara teşekkür ediyorum ben.

Bu kadar.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Hakkı.

İsmail Cem Zengin...

İSMAİL CEM ZENGİN – Kurumumuza hoş geldiniz.

Şimdi, arkadaşlarım yer altındaki sıkıntılardan bahsettiler, müdürüm de yer üstündeki sıkıntılardan bahsetti.

Ben de yer üstündeki bir sıkıntıdan bahsedeyim. İlk gün olay yerine vardığımızda ekibin 14 kişisi helikopterle, Mehmet Bey'le ben de ayrıyeten kamyonla gelmek zorunda kaldık helikopterler bütün ağırlıkları almağı için. Önemli malzemelerimiz vardı yanımda, OFK ve alkali patron dediğimiz yer altında kullandığımız malzemeler. Bu malzemeleri 2 tane polis kortejinden geçirmekte çok sıkıntı çektik. Oradan geçirdikten sonra da ayrıyeten yolun bir tanesini 3 tane ambulans yan yana kapatmış. Yaklaşık 20 civarı ambulans vardı orada. Tamam, ambulans da önemli bir şey ama yol istiyorum vermiyorlar ellerinde kahveler olmak suretiyle -konuyla alakası olmayan bazı şahısların araçları, sivil araçlar, sivil personel- yaklaşık kırk beş dakika civarı 1 kilometre mesafeyi gitmekle uğraştım. Allah'tan arkadaşlarım malzemelerin bir kısmını yanlarına almışlardı, pek bir sıkıntı yaşamadık ama eğer bundan sonra bunun gibi bir olay olursa böyle bir sıkıntı çekebiliriz.

Teşekkürler.

BAŞKAN – Teşekkür ederim İsmail Cem.

Mehmet Özel...

MEHMET ÖZEL – Kurumumuza hoş geldiniz.

Teşekkür ederiz böyle bir çalışma için.

Biz de, Cem arkadaşımın dediği gibi, ikimiz otobüsle gelmiştik, öyle sıkıntılarımız oldu ama onun dışında da müdürümüz ve...

BAŞKAN – Siz malzemeyi götüren ekipten, değil mi?

MEHMET ÖZEL – Evet, Jandarmanın kamyonuna da malzeme yüklendi, bizim fazla malzememiz de oraya yüklendi, biz de otobüsle eşlik ettik onlara. Biz daha sonra geldik. Müdürümüzün ve diğer arkadaşlarımızın söylediği gibi gerekli çalışmalar yapıldı orada.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum.

Aslında sizin tahliye ekibi gönüllü bir ekip, öyle değil mi Faik Ahmet Bey?

FAİK AHMET SARIALIOĞLU – Evet.

BAŞKAN – Yani, tabii, kanunda “Şu kadar bulunsun.” deniyor ama zoraki “Sen bunu yapacaksın.” dediğinde insanların belki bundan gönüllü olmayarak, istemeyerek yapacağı bir şey değil, bu gönüllü bir şey. O yüzden hepimizi çok teşekkür ediyorum. Yani, bu gönüllülük olmasa o kadar insan kurtulamazdı.

Ben, şimdi, arkadaşlarımıza da söz vereceğim.

Hasan Bey'in bir sorusu var.

BİLAL BİRHAN AKMAN – Affedersiniz, bir şey ilave edebilir miyim sözünüze istinaden?

BAŞKAN – Birhan Bey, buyurun.

BİLAL BİRHAN AKMAN – Bizde gönüllülük esas ama ben kurumu adına diğer kentlere eğitim için gittiğimde şu ifadeyi kullanıyorum: Bizi, yer altında bizim gibi yetiştirilmiş tahlisyecilerden, eğitim almış insanlardan başka kimsenin kurtarma şansı yok, girme şansı da yok ocağa. Çünkü, yer altında bu tür olaylar için kullandığımız özel teçhizat var kapalı devre sistemle çalışan -aşağıda gördüğünüz gibi- onları herkesi kullanması mümkün değil. O konuda eğitim almış olan ve eğitimin karşılığında belge, sertifika almış olanlar yer altına girebilir. Eğer, bu yer altında çalışan personel bu işe idare tarafından seçilsin veya kendi isteğiyle katılsın gönüllük esaslı doğru ama başka kimsenin olma şansı da yok. Onun için, yer altında çalışan bizlerin bu işi yapması gerekiyor.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Anladım, çok teşekkür ederim.

Hasan Bey, buyurun.

HASAN ÖREN (Manisa) – Teşekkür ederiz.

Değerli arkadaşlarım, hepinize teşekkür ediyorum emeğinize, alın terinize, Manisa'da bu kazanın yaşanmasında gösterdiğiniz gayrete, çalışkanlığa.

Gördüğüm kadarıyla da, Ahmet Bey'i de tebrik ediyorum, gerçekten disiplinli bir ekip anlayışı içerisinde, ekip başına saygısı olan bir topluluk olarak gözüküyorsunuz, bu fotoğraf da çok güzel.

Ben, tabii ki, Ahmet Bey'e bir şey sormak istiyorum: On iki dokuzda intikal ettiniz Soma'ya, biz de Ankara'dan hareket ettik aynı saatlerde girdik oraya. Size orada bir kurtarma çalışması yapabileceğiniz imkânlar sağlansaydı, hemen bir anda bununla ilgili bu imkânları bulunup planlar, projeler kriz masası tarafından sizin önünüze koyulabilseydi, buradaki karbonmonoksitten zehirlendiği söylenen arkadaşlarımızla ilgili içeriden canlı arkadaşlarımızın çıkarılma olasılığı olabilir miydi? Tabii ki, bu bir varsayım ama deneyimli olduğunuz için soruyorum: Burada engellendiniz veya buradaki panik, buradaki insanların ocağa giriş çıkışlardaki yaptığı engellemeler sizin çalışmalarınızı engelledi. Engellenmeseydi "Yok, hayır, evet, içeridekileri çıkardık." veya "Karbonmonoksit olmasına rağmen daha hızlı giderdik ve oradan canlı arkadaşlarımızı kurtarabiliriz." diyebilir misiniz?

Teşekkür ederim.

FAİK AHMET SARIALIOĞLU – Çok zor çünkü böyle olaylarda en fazla bir saat. Çünkü, ortama yayılan karbonmonoksit oranı çok fazla. Bir de bilmediğiniz bir ocak. Manevra hareketinizi bildiğiniz bir yerde yaparsınız, bilmediğiniz bir ocak. Yani, engellemeyle ilgisi yok. Bizim çalışmamızda -demin de bahsettiği gibi arkadaşların- artık orada, içeride kalan cenazeleri nasıl çıkaracağımızın rahatlığı dahi yoktu, asıl sıkıntımız bizim oydu. Öyle ortamları biz burada da yaşıyoruz. Yani, çok zor. Gerçi bu işlerde her zaman "Allah'tan ümit kesilmez." deriz ama çok zor böyle ortamlarda, bu gaz ortamlarında çok zor.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Faik Ahmet Bey.

Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç Bey, buyurun.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Evet, ben de teşekkür ediyorum emekleriniz için değerli arkadaşlar.

Ahmet Bey'e ben soracağım. Şimdi, kazanın olduğu gün 21.10'da siz Saltukova'dan uçağa bindiniz, hareket ettiniz. Bu kazanın olduğu gün size haber ne zaman ulaştı, siz kazadan ne zaman haberdar oldunuz? Sizi tahlisiye merkezi ne davet ettiler, tahlisiye merkezinde saat kaçta toplandınız? Bunu bir öğrenmek istiyorum.

Türkiye Taşkömürü Kurumu tahlisiye ekipleri Türkiye'nin en tecrübeli ekibi. Hatta, eğitimler veriyorsunuz, Türkiye'nin başka tahlisiye ekiplerini burada eğitiyorsunuz, teknik donanımınız da iyi. Siz, başka ocakların tahlisiye ekipleriyle önceden bir irtibatınız yok mu? Mesela, Soma'ya giderken siz Soma'daki tahlisiye ekip başlarını tanımıyor musunuz? Telefonları, irtibatları yok mu? Çünkü, oraya gittiniz bir kaosu içerisine girdiniz, kimse kimseyi tanımıyor, bir karışıklık var, bir kaos var. Sizin oraya gittiğinizde hemen bir muhatap orada sizi "Bunlar Zonguldak'tan gelen ekiptir." deyip hemen sahip çıkamadı mı? Onu öğrenmek istiyorum.

FAİK AHMET SARIALIOĞLU – Tek tek gitsem?

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Evet, bu 2 soruyu önce şey yapalım, tamam, tek tek gidelim.

FAİK AHMET SARIALIOĞLU – Şimdi sonunda başlayayım: Demin de bahsettim, bizim orada bu ocaktaki çalışmaları ikinci günden sonra düzene sokmamızın en büyük katkısı, arkadaşlarımızın yetiştirdiği insanlarla diyalog hâlinde olmasıydı. Oraya gelen firmaların ekip başlarını topladım -demin belki atladım, söyleyemedim- dedim ki: "En fazla on metre uzağında olacaksınız, yapağım her harekette

ekibinizle hazır olacaksınız, ekibinizin isim listesini yazacaksınız, ona göre görevlendireceğim.” Kazancımız, arkadaşlarımızın bunları tanınmasıydı.

Diğer şeye gelelim. Soma'dakini bulma şansın yoktu, hiçbir telefona ulaşamıyorduk. Sürekli arıyorduk ama hiçbir telefona ulaşmıyorduk, hiçbir imkânı yok. Şimdi, oradaki panik hâlinde.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Normalde, ulaşacağın kişiler belli herhâlde, değil mi?

FAİK AHMET SARIALIOĞLU – Tabii, tabii.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Belli ama ulaşamıyordun o anda.

FAİK AHMET SARIALIOĞLU – Ulaşamıyorduk hiçbirine.

12 tane firma vardı, bunların 8'i -üstüne basarak söylüyorum, ben mütevazî de davranmayacağım- bize yakın arkadaşlardı. Bizim arkadaşlarla çalışacak konumda arkadaşlar vardı 8 firmada. Yani, müthiş katkılarını da gördük, inkâr edilemez zaten. Diğer 4 firmanın tahliyeciliğinin bizim kadar veya ötekiler kadar iyi olmadığını arkadaşlarımız bildiği için -çünkü, onların sahaları kömür değil- onlardan başka türlü faydalandık. Bu, bizim avantajımız. Bütün herkesin telefonları, ekip başlarının hepsinin telefonları arkadaşlarda var. Zaten arkadaşlar oraya eğitime gittiği zaman...

Bakın, bugün, 3 tane arkadaş Çorum'dan geldiler. Şimdi, her hafta 3 tane arkadaşımız bir eğitime gidiyorlar ve eğitimdeki ekip başları kimler, ekipmanlarında ne var, hepsini biliyoruz. Ha, bu bizim işimiz mi? Değil.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Ama kaza anında, o anda birbirinizle irtibat kurmakta...

FAİK AHMET SARIALIOĞLU – Şimdi, şöyle bir şey söyleyeyim: Allah göstermesin, şuradaki insanlardan herhangi birinin akrabası bir trafik kazası geçirdi, nasıl irtibat kuracaksınız biriyle? Herkes panik hâlinde, telefonu bile meşguldür. O bakımdan, orada o sıkıntı var.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – “İşletme Müdürü Akın Bey şeyin içerisine girmiş.” dediniz ve orada baygın vaziyette mi buldunuz onu? Girmesi gerekiyor mu?

BİLAL BİRHAN AKMAN – Hayır.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) -Aslında, yukarıda koordinasyon yapması lazım.

FAİK AHMET SARIALIOĞLU – Sayın Milletvekilim, bir şey daha söyledim demin. Kurtarmayı yönetmek için tahliyyede oturup masayı hazırladığım zaman 2 tane yönetim kademesinde -demin dedim- benim pozisyonumda insanların olması lazımdı, yoktu, herkes ocaklardaydı. Şimdi, onun yüzünden ulaşamadık.

Birinci soruya gelince, biz, saat altıda, hatta Mustafa Şimşek Bey, Genel Müdür Yardımcımız burada, o gün bir toplantı hâlindeydik, ben kendisine altı civarlarında “Ya, böyle böyle bir şey var, her ihtimale göre ben Tahliyyedeyim.” dedim, aradan fazla geçmedi, kendisine haber verildi, talimatlandırdı, ekibi hazırladık.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Ekibi ne kadar sürede hazırlıyorsunuz?

FAİK AHMET SARIALIOĞLU – İşte, onu söyleyeceğim şimdi.

Şimdi, bakın, bugün gördünüz ocakta çalışan insanları. Şimdi, biz bu insanları ya oradan alıyoruz ya evlerinden alıyoruz. Şimdi, hepsinin telefonları var bizde.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – O zaman ben şunu sorayım: Böyle mi olması lazım tahliyye sistemi, gönüllü sistem? Yani, evlerden, ocaktan mı alınması lazım; yoksa hazır kıta istasyonda mı beklemesi lazım aynı yangın ekibi gibi profesyonel bir ekip mi olması lazım?

FAİK AHMET SARIALIOĞLU – Şimdi, biz, yukarıda Sayın Genel Müdürüm sunum yaparken “Mekanizmeye dönüyorsunuz, artık işçi falan da almayın.” diyorsunuz.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Kim dedi öyle bir şeyi?

FAİK AHMET SARIALIOĞLU – Yok, yani, deniliyor bazı şeylerde. Şimdi, bunların hepsi bir şeylere dayanıyor. Biz, şimdi, böyle bir kadro kursak insanlar burada sırf o işi yapacak.

Şimdi, başka bir şey daha söyleyeyim, onun dışında bir şey daha söyleyeyim: Biz de böyle bir şey yok ki, bizim buna ihtiyacımız yok. Allah göstermesin, böyle bir şey olsa zaten o andaki işçilerimiz, bu iş yapan işçiler zaten ocaktadır, hemen olaya el kor. Biz, şimdi, diğer firmalar için bunu alıp bu şekilde profesyonel yetiştirirsek, ne bileyim, o biraz amatör kümede oynayan takımla profesyonel ligde oynayan takım arasında bir benzemeye götürür. Yani, o, aslında incelenir mi? İncelenir. Tartışılır mı? Tartışılır. Yani, yorum yapmak biraz beni aşar o konuda.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Evet, teşekkür ederim.

BAŞKAN – Necati Bey, buyurun.

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Teşekkür ederim.

Şimdi, biraz önce bir şey söylediniz ya, bu tahlisiye ekipleri gönüllülük esasına göre çalışıyor. Yılmaz Bey de sordu, yani hazır kıta... Yani, bunun tamamı hazır kıta olsun anlamında ben de söylemiyorum ama yani işte sizin dediğiniz gibi, ocakta olmayan, orada koordinasyonu sağlayan, işte Zonguldak bölgesinde bir tim, mesela Soma bölgesinde büyüklüğüne göre bu tür timlerin, yani böyle 8-10 kişilik profesyonel anlamda her gün idman yapan, spor yapan, tatbikat yapan, zaman zaman, yılda birkaç defa bu tatbikatları yönetenlerin olmasında daha fazla fayda olmaz mı? Ben bunu merak ediyorum.

Bir de “Tahlisiye ekipleri ocakta çalışıyor.” dediniz. Peki, bu sizin tüpleriniz, vesaire bunlar var mı yanınızda?

FAİK AHMET SARIALIOĞLU – Hayır, şimdi, tahlisiye ekipleri...

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Hayır “Zaten ocakta çalışıyor.” dediniz de...

FAİK AHMET SARIALIOĞLU – Yani, şöyle söyleyeyim, izah edeyim onu da: Ocakta, normal işinde çalışıyor. Bugün gördünüz, şimdi, adamlar normal işinde çalışıyor.

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – İşte, tamam, ben de onun sakıncasından bahsetmek üzere söylüyorum bunu zaten. Yani, sizin o tüpleriniz olmasa gidemezsiniz değil mi oksijensiz ortama, havanın olmadığı ortama?

Dolayısıyla, yani, tahlisiye ekibinin, hele hele özel olarak yani sizin gibi yönetici konumunda olan, bu işi yönlendirecek olanların her an aslında hazır olması lazım diye düşünüyorum ben de.

Yani, bu konuda, bakın, bizim Komisyonun ana görevi şu: Geçmişte olan kazaların nedenlerinin araştırılması, tabii dolayısıyla bu kazaların bir daha olmaması için öncelikle proje ve teknik anlamdaki tedbirlerin alınması, bunun dışında da tabii kurtarma çalışmalarındaki oluşacak hassasiyetleri de, bütün bunların da -bir, işte kanunlar değişmesi gerekiyorsa değiştirmek, yönetmelikler, vesaire bu tedbirlerin- alınması için biz bütün bu araştırmaları, bu görüşmeleri yapıyoruz. Dolayısıyla, böyle daha net bilgiler olursa... Tabii, siz yaşadığınız için, tabii ki, farklı sizin şeyleriniz ama bize de o yaşadıklarınızdan daha böyle net bir şeyler olursa daha memnun oluruz.

Mesela, Allah korusun, Zonguldak'ta böyle bir şey olsaydı, dışarıdan ekipler gelse, siz aynı orada yaşadıklarınızı yaşatmayacağınıza dair, işte onları orada barındıracak, efendim onlara lojistik destek sağlayacak bir birim var mı mesela TTK'nın bünyesinde?

FAİK AHMET SARIALIOĞLU – Hayır, o birimi yapabiliyorsunuz, Türkiye'de var.

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Hayır, hayır, ben bitireyim sorularımı da söylersiniz. Yani, ben tartışmak adına söylemiyorum bunları, merak ettiğim için söylüyorum zaten.

Bir de, yani, son olarak da şunu söyleyeyim: Soma'daki o yaptığınız çalışmada kaç işçi'yi kurtarmış oldunuz? Yani, kaç yaralı veya içeriden çıkarmak gibi... Tabii, siz, sonuç itibarıyla geç gitmişsiniz, geç oraya varmışsınız ama ben merak ettiğim için soruyorum.

Teşekkür ederim.

FAİK AHMET SARIALIOĞLU – Ben şundan da bahsedeyim: Biz, şimdi, demin de bahsettim, 51 tane tahlisiye istasyonuna eğitim hizmeti veriyoruz. Burada amacımız şu: Oradaki insanların oluşacak en ufak bir olayda oradaki işleri kendileri yapsın.

Düşünün, şimdi, biz, uçak ve helikopterle beraber üç saatte gittik oraya, düşünün yani. Bizim en yakın kara yolu mesafemiz kömür madenleriyle ilgili -Sayın Başkanımız sürekli söyler- Kastamonu'dur, ona da yedi-sekiz saatte gidiyoruz. Biz bunun için bu istasyonlara hizmet veriyoruz. Gittiğimize kadar en azından öncelikle bize iş düşmesin, biz onları öyle yetiştirelim ki onlar bu işi yapsın, anında işlerini halletsinler. Olası bize iş düşüğümüzde, gittiğimizde muhatap olacağımız, orayı bilen, bu işi bilen kimselerle çalışma daha farklı. Burada amaç, aslında, en önce, şirketlerin bu sistemi kendi bünyelerine oturtturması.

Bakın, bu şirketlerin hemen hemen hepsi özel. Özeldir profesyonellik kurmak kolay, kursunlar profesyonel olarak tahlisiye ekiplerini, bütçeleri kendinde, istediği gibi hareket de yapabilirler, son derece normal. Onların bu hareketleri hızlandırmaları lazım.

Ondan sonra, canlıyla ilgili, demin söylemiştim sayın milletvekilim, arkadaşlar, işletmeyle müdürüyle 1 işçi'yi daha kurtarmışlardı, 2 kişiyi kurtarmışlardı.

Ha bir de şey var: İlgisiz kişilerin ocağa girip düşenlerini de şimdi biz orada çalışanlardan saymıyoruz. Yani, girip kurtarma çalışması yapmaya yahut da daha doğrusu ziyarete mi girmiş, reklama mı girmiş insanlardan da sürüne sürüne çıkardıkları da var arkadaşların. Artık o 5 tane, 6 tane o da belli değil, ayak bağı olan insanlar yani onlar.

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – İşgüzarlık yapanlar.

FAİK AHMET SARIALIOĞLU – İşgüzarlık yapan, ayak bağı olan insanlar.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Faik Ahmet Bey.

Şimdi, soru soran arkadaşlarımız bayağı var.

Şöyle yapalım: İkişerli soru alalım, not alabilir misiniz? Şimdi, o zaman soru soracak arkadaşlarımız da sorularını çok spesifik...

FAYSAL SARIYILDIZ (Şırnak) – Sayın Başkan, mümkünse diğer arkadaşlar da görüşlerini belirtsinler.

BAŞKAN – Tabii, belirtecekler varsa mikrofon hepsine açık. Yani, o açıdan, biz, Faik Ahmet Bey'i ekip başı olduğu için...

Şimdi, Fatoş Gürkan ve Ali Aydınlioğlu'ndan sorular alacağım, daha sonra da Selçuk Özdağ ve Sakine Öz.

Fatoş Hanım, buyurun.

FATOŞ GÜRKAN (Adana) – Öncelikle teşekkür ediyoruz. Özellikle kazada da, faciada da gösterdiğiniz performans için de tebrik ediyoruz. Allah, tabii, böyle kazalar vermesin. Ülkemiz için de kimsenin aslında bu kadar beklemediği, ani, beklenmedik bir facia. O nedenle de, panik, vesaire, birçok şey orada yaşanmış oldu.

Ben, tabii, aslında, dolaylı olarak da sorulmuş oldu da, sizin burada konuşmanızdan benim anladığım, gittiğinizde kurtarabildiğiniz 1 kişi olmuş.

FAİK AHMET SARIALIOĞLU – Evet.

FATOŞ GÜRKAN (Adana) – Yani, uzak bir bölgeden tahlisiye ekibinin gidip de böyle bir kazada ya da faciada, yangında, grizu patlamasında, vesaire -belki, hani, göçme de falan olabilir teknik yönünü bilmiyorum- gördüğüm kadarıyla canlı olarak birilerini kurtarması mümkün değil. Yani, her bölgede ayrı bir tahlisiye ekibi mi kurmak gerekiyor? Yani ya da her firmanın ayrı kurup bu tahlisiye ekibine başka iş yaptırmadan hazır kıta olarak bekletmesi mi gerekiyor? Yani, o konuda bizi aydınlatırsanız... Tabii, kazanın da ne zaman olacağı da belli olmaz, beş yılda da, on yılda da olmayabilir, belki Allah vermesin üst üste de olabilir. Yani, böyle mi yapmak gerekiyor?

Bir de, siz girdiniz ocağa, orada kazayla ilgili, yani bu kazanın nedeniyle ilgili bir fikriniz var mı? Biz, özellikle, Komisyon olarak bunu araştırıyoruz. Yani, siz madende çalışan kişiler de olarak, hangi nedenle kaza olmuş olabilir?

Teşekkür ediyorum tekrar.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Ali Aydınlioğlu, Balıkesir Milletvekilimiz...

ALİ AYDINLIOĞLU (Balıkesir) – Saygılar sunuyorum, "Hoş geldiniz." diyorum arkadaşlarımıza.

Önce kazada kaybettiğimiz şehit olan kardeşlerimize Cenab-ı Allah'tan rahmet diliyorum.

Şimdi, arkadaşlar, bu patlamadan sonra -orada iki gün üç gün kalmışsınız- çok fazla kardeşimizi kaybettik, sizce bunu sebebi nedir acaba? Yani, orada her türlü tedbire rağmen bu patlamanın olması önlenemedi mi? Patlama olduktan sonra ne yapılmalıydı da mesela ölü sayısı 40' da, 50' de, 60' da veya 100' de kalmalıydı? Böyle bir tespitiniz var mı?

Bir de, ikinci sorum Sayın Genel Müdürümüze olacak. Şimdi Sayın Genel Müdürüm, arkadaşlarımla birkaç tanesi bahsetti "Orada ocağa girmesi gerekmeyen, hiç girmemesi gereken kişiler o ocağa girdi. Bir sorumlu bulamadık, herkes ne yapacağını bilmiyordu." falan gibi ilginç şeyler söylüyorlar. E, biz, yıllardan beri bu tür kazalar yaşıyoruz, kazanın bir yöneticisi olmaz mı, bir iş planlamacısı olmaz mı? Oraya gelen giden o kadar yoğun ekibi sırasıyla ocağa yönlendiren, yaralıların, cenazelerin çıkarılmasıyla ilgili ciddi planlar olmaz mı bu kazalarda? Ben, bunu da açıkçası merak ettim.

Teşekkür ediyorum.

FAYSAL SARIYILDIZ (Şırnak) – Ben de kısa bir şey sorabilir miyim?

BAŞKAN – İkişerli şey yapalım

Cevap verir misiniz Birhan Bey.

BİLAL BİRHAN AKMAN – Şöyle başlamak istiyorum: Soma'daki felaketin sebebi... Sayın Genel Müdürüm burada, onlar bize "Bu konuda görüşlerini bildirebilirsiniz." demeden ben böyle bir soruya cevap veremem kamu görevlisi olmak sıfatıyla.

"Bu felaket önlenebilir miydi?" Elbette ki çok rahatlıkla önlenebilirdi. Ben, bu birime geleli sekiz sene oldu, sekiz sene içerisinde gördüğüm -bana göre- en basit olay ama ucu en korkunç noktaya giden bir olay. Sanıyorum, bu size yeterli bir cevap vermiştir.

"Her yerde istasyon gerekli mi?" Tüzüğümüzde -eskiden de olsa- eski tüzükteki ifadeyle her yer altı işletmesi yapan firmanın kesinlikle istasyon kurması gerekli. Gitmiş olduğumuz yerlerde bizim gibi olan meslektaşlarımızla bu konu üzerine zaman zaman görüş alışverişinde bulunuyoruz. Geçen hafta itibarıyla karşılaştığım, muhatap olduğum soru benzeriydi, onlar da bu çalıştayda görev almışlar

sanıyorum. Ben şunu ifade etmek istiyorum: Şimdi, biz, bakıldığı zaman profesyonel ekip olarak gözüküyoruz, Soma'ya gittiğimiz zaman ıslanmış kedi gibiydik, yapacağımız nedir bilmiyoruz, korkunç bir kargaşa ve yetki yok elimizde. Yetki olmadığı zaman hiçbir şey yapamazsınız ve konunun uzağında olan insanlar bir de yetkili. Önce onu ikna etmeniz gerekiyor falan, gerçekten zor işler.

Her yerde istasyon olmak zorunda çünkü ocaklarını en iyi onlar biliyorlar. Soma'da yaşadık, yetkililer ocakta, hangi bölgede kaç kişi görevlendirilmiş, bizim tabirimizle tertip verilmiş, ocakta kaç kişi var, kimse bilmiyor, biz de bilmiyorduk. Biz, sık sık şuna muhatap kalıyoruz: "Kaç tane cenaze çıktı, söylenenler gerçek mi?" Biz onları saymadık, kaç tane cenaze vardı, biz kaç kişi aldık, biz öyle şeylerin çalışmasını yapmayız, o başkalarının görevi.

Ocağı bilmenin şu avantajı var: Biz gittiğimiz zaman, gittiğim noktada, işte Ahmet Bey bir şeyi doğru söylüyor -Evet, Şendoğan Arkadaşım plan bulmuş, onu nereden bulduğunu da biliyorum da- yetkililer önümüze herhangi bir plan falan koymadılar. Biz, ikinci ekip olarak girdiğimizde burası temiz hava yolu düşüncesiyle... Bir de bizi diğerlerinden farklı kılan şu: Sağ olsun kurumumuz kullanması gereken her arkadaşımıza en az 2'şer tane cihaz veriyor bu tür olaylarda. Dolayısıyla, ben, yanımdaki arkadaşlarımla beraber okumam gereken oksijeni 6 defa okuyorum, karbonmonoksiti 6 defa okuyorum, metanı 6 defa okuyorum yani yanımdaki arkadaşlarımla birlikte. Dolayısıyla, girmiş olduğum noktada gaz değerlerinin ne olduğunu iyi bildiğim için, onlarla ilgili karşılaştığım problemlerde ne tür çözümler üreteceğimi bildiğim için son derece rahat, üzerimdeki kişisel koruyucuları veya tahlisiye cihazımı hangi noktada, nasıl kullanmam gerektiğini çok net biliyorum. Zaten gittiğimiz yerlerde de o kurumdaki arkadaşları, teknik arkadaşları veya çalışan personeli bu bilgilerle donatıyoruz.

"Kaçta haber aldınız Soma olayını?" dediniz. Biz, saat beş buçukta Soma'yla ilgili vahim durumu öğrenmiştik. Ve evet, Ahmet Bey'in bahsettiği gibi, hemen oradaki idareci pozisyonunda veya iş güvenliği departmanındaki arkadaşlarımızı aradık. Onların hepsinin telefonları var, işçilerin dâhil olmak üzere orada yetkili, orada söz sahibi işçi arkadaşlarımızın bile bizde telefonları var, ulaşmaya çalıştık, ulaşamadık. Ama kişisel ilişkiler çerçevesinde oradaki sağlık memuruna ulaştım, ben ondan bilgiyi aldım. "Birhan Bey, burada durum çok felaket, hiç kimseye ulaşamazsın, ben de bu konuda sana istediğin bilgiyi sağlıklı aktaramam." dedi. Akabinde makamdan bize bilgi geldiğinde, biz zaten bu tür olaylarda evdeyken kendi aramızda telefonlarız, biz on beş dakikada evimizden çantalarımız hazır istasyona gelmiştik. Kozlu'dan gelecek olan arkadaşlarımız da kimisi ocaktan, kimisi evinden yarım saat de onlar da istasyondaydı. Bizim hazırlanma süremiz bu kadar kısadır. Çünkü biz hep hazırızdır, yeter ki telefon alalım. İrtibatlandığımız zaman, Genel Müdürlük makamı "Çıkan, gidin arkadaşlar." dediği zaman bizim bütün personeli toplamamız ve harekete geçmemiz yarım saat. Eşyamızı yükleyip çıkmamız yarım saattir.

Bunun dışında, profesyonel ekipler...

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Kazanın olduğu yere ayrı ayrı mı gidiyorsunuz, birlikte mi gidiyorsunuz?

BİLAL BİRHAN AKMAN – Evet, birlikte gidiyoruz.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Ayrı ayrı mı gidiyorsunuz, yoksa istasyonda mı toplanıyorsunuz?

BİLAL BİRHAN AKMAN – İstasyonda toplanıyoruz.

FAİK AHMET SARIALIOĞLU – Bugün gördüğünüz istasyonda toplanınız, hareket edeceğimiz saat talimatlandırılır, hareket edeceğimiz vasıta talimatlandırılır, ona göre hareket ederiz.

BİLAL BİRHAN AKMAN – Biz, eğer, Merkez Tahlisiye İstasyonu olarak, bugün gelmiş olduğunuz yerde, biz orada, işte hem bu ocaklarımızın denetimlerinde hem ocaklarımızdaki yapmamız gereken işler, bizim yapmamız gereken başka işler de var biraz bu geri kalsa da... Son zamanlarda denetimler neticesinde eğitim alan firmaların sayısı fazlaştığı için her hafta dışarıda eğitime gidiyor bir grup, diğer grup da burada olağanüstü bir durum olduğunda müdahale etmek için kalır bizim için. İşçi arkadaşlarımızdan Kozlu, Karadon, Amasra, Kandilli, Üzülmüş müesseselerinde yine yetiştirilmiş olan tahlisiyeci arkadaşlar var. Hangi grupta gitmek istiyorsak, ki genellikle Kozlu ekibini kullanıyoruz çünkü onlarla deprem dâhil çok olaylara gittik. Birbirimizi çok iyi tanıyoruz, birbirimize karşı olan sevgimiz saygımız istediğimiz ölçülerde, bir arkadaş gibi, bir kardeş gibi. Olaylarda birbirimize canımızı emanet ediyoruz. Çünkü, zaman zaman içimizden birileri hata yapabilir, o hata yaptığında onu oradan en sorunsuz, problemsiz şekilde alabilmemiz gerekiyor.

Ben şunu anlatıyorum: Bugün geldiniz, gördünüz, 1938'de tahlisiye istasyonu kurulmuş, şimdiki gibi değil. Eskiden, aynı kişisel koruyucu "OFK" dediğimiz maskelerde olduğu gibi, burun mandalı, ağız hokkasıyla tahlisiye cihazları varmış. O zamandan, 1938'ten 2014 yılına kadar tahlisiyeci olup da cihaz kullanırken kaza geçirip ölen bir tane tahlisiyeci olmamış. Bu çok önemli bir veri ya bence, çok büyük istatistiki bir rakam yani. Kurumumuz adına övünç kaynağı.

FATOŞ GÜRKAN (Adana) – Kurtarma sırasında mı ölen olmamış yani kurtarma ekiplerinden?

BİLAL BİRHAN AKMAN – Evet, tabii ki. Yani, çünkü, bizim girdiğimiz, bakın, Kozlu’da mesela degaj olduğunda degaj bölgesine biz girdiğimiz zaman oksijen yüzde 5-6 seviyelerindeydi, metan yüzde 80 seviyelerindeydi. Yani, orada nefes alma şansınız yok, eğer üzerinizde bizim kullandığımız tür teçhizatlar yoksa anında ölürsünüz, yani süre tanımaz. Karbonmonoksit de aynı şekilde, 3.000 ppm’in üzerine çıktığı noktadan itibaren çok kısa sürede -anlık demeyeyim de- öldürür. 3.000 ppm, 3.000 ppm ve üzerine çıktığı zaman anında öldürür.

BAŞKAN – Birhan Bey, soru soracak 3 üyemiz daha var, onların 3’ünü de alalım zaten ondan sonra soru soracak yok, toplantıyı kapatalım.

Ben de soruları kaydediyorum, siz kaçırırsanız ben de yardımcı olayım diye ama kaydedebilirsiniz sevinirim.

Bu arada, arkadaşlarımızdan da katkı sağlamak isteyenler de varsa, onlar da söz alabilirler.

Selçuk Bey, buyurun.

SELÇUK ÖZDAĞ (Manisa) – Sayın Başkanım, değerli milletvekili arkadaşlarım, çok değerli arkadaşlar; Soma’da bir facia yaşandı, bir trajedi yaşandı. Sizler hassasiyetle, vicdanlarınızın sesini dinleyerek Soma’ya intikal ettiniz. Bir Manisa Millî vekili olarak arkadaşlarım adına, Manisa Millî vekili arkadaşlarım adına size şükranlarımızı arz ediyoruz. Sorumluluk duygunuz yükseldi, vicdanınız yükseldi, teşekkür ediyoruz.

Sorum şu: Sizler buradan on iki saat sonra oraya gelebildiniz ancak veya yedi-sekiz saat sonra, dokuz saat sonra. Tabii, beyefendi dedi ki: “Bir saat içerisinde müdahale edilmesi gerekiyordu.” Orada, ELİ-Ege Linyit İşletmeleri var, SEAŞ var, 2 tane de büyük firma var, başka firmalar da var; Eynez gibi, Soma Kömür AŞ gibi veya İmbat gibi, bunların tahlisiye ekipleri yok muydu? Sizin buradaki hassasiyetinizi orada gerek devlet gerekse özel sektör niçin göstermedi. Orada olsaydılar bir saat içinde müdahale edeceklerdi.

İkincisi, olay olduktan sonra seksen üç dakika sonra içeriden dışarıya bilgi vermiş firma veya oradaki insanlar. Siz “Eğitime de gidiyoruz.” dediniz, hiç Soma’ya eğitime gittiniz mi? İmbat’a, Eynez’e eğitime gittiniz mi?

FAİK AHMET SARIALIOĞLU – Evet, tabii, tabii.

SELÇUK ÖZDAĞ (Manisa) – Eğitime gittiyseniz, oradaki insanlara bu tür olaylar olur olmaz, içeride bu tür işleri yapan, sizin görevinizi yapanlara anında dışarıyla irtibata geçmeyi söylemişsinizdir mutlaka, niye seksen üç dakika onlar bekletiler? Burada bir görevi ihmal mi var, madenin kapatılmaması için bir hırs mı var, yoksa hakikaten bildikleri bir şey mi var? İkinci sorum bu.

Üçüncü sorum da, Ukrayna’da yarışmaya gitmişsiniz, orada 14’üncü olmuşsunuz.

ŞENDOĞAN ARIK – Biz gitmedik.

SELÇUK ÖZDAĞ (Manisa) – Yani, gidenler veya buradaki arkadaşlarınız, buradan gitmişler, resimleri gördüm orada. Dünya şampiyonası herhâlde, böyle bir şampiyona, biz 14’üncü olmuşuz, bizim önümüzdeki 13 ülkenin bizden ne üstünlüğü vardı ki biz 14’üncü olduk? Bizim bunlarla yarışabilmemiz için devletin veya özel sektörün teçhizat noktasında, eğitim noktasında neler yapması gerekir?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Evet, Sakine Öz...

SAKİNE ÖZ (Manisa) – Öncelikle, arkadaşlar, gelip bölgemizde bu yardımı yaptığınız ve oradaki yurttaşlarımızın canlarını kurtardığınız için teşekkür ediyorum. Bu, gerçekten bizim için çok önemli ve burada sizlerle karşılaşmış olmak da bizi gerçekten duygulandırdı çünkü orada 301 tane yurttaşımızı kaybetmek bizim için acı bir olaydı.

Biraz önce anlattıklarınızı dinledikten sonra, ben, Ankara’ya dönmek üzereyken geriye döndüm, saat dörde yakın öğrendim olayı. Saat dokuz buçukta, gece saat dokuz buçukta Soma’daydım. Soma’ya geldiğimde Bakan Bey ve vekil arkadaşlarım da Bakan Bey’le beraber helikopterle ya da uçakla gelmişlerdi. Benden önce gelen milletvekili ya da kişiler onlardı Ankara’dan ve ben gittiğimde bir kriz masası oluşturulmuştu orada, benim gördüğüm. Sizler de oraya on ikide gelmişsiniz. On ikiden önce bizim diğer milletvekili arkadaşlarımız da, Ankara’da Mediste olan arkadaşlarımız da geldi ve kriz masasını gördük biz orada. Bizim görmüş olduğumuz kriz masasının size hiçbir yararı olmadı mı? En üst düzeyde Bakanımız da oradaydı; şehir içinde, Somanın merkezinde de iki kaymakamımız, Kırkağaç ve Akhisar Kaymakamımız da şehir içinde bir kriz masası oluşturmuşlardı. Bunlardan hiçbirisinden de mi yardım alamadınız? Sizi yönlendirecek ya da ulaşabileceğiniz kişiler değil miydi? Bu karmaşayı nasıl anlatalım? Siz de anlattınız ki o kadar büyük bir karmaşa ve bu karmaşanın içinde aslında birçok şey yapılabilecekken yapılamamış durumda olduğu görülüyor. Bu bilgi eksikliği mi? O madendeki insanların ya da çalışanların, kurumun bilgi eksikliği mi yoksa vurdumduymazlığı mı sizce? Çünkü bir sorum da şu olacak: Oradaki kazanın o boyutta olması doğal mı? Yani bu büyüklükte bir kaza olmadan önlenebilir miydi? Çünkü basında da bu hafta izledik ki

sensörlerde arıza varmış ve sensörlerin arızasını defalarca “reset”leyerek yeniden, arıza yokmuş gibi göstererek bir çalışma olmuş. Hani, onun için soruyorum özellikle: Böyle bir kazanın olması normal mi, ihmal mi, kâr hırsı mı?

Çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Şimdiki konuşmamızda altı tane soru kaydettim ben. Şimdi, bir de üçüncü olarak size vereyim dedim Muzaffer Bey ama söz isteyen Faysal Sarıyıldız var. Siz iki üyemize cevap verebilerseniz ondan sonra diğer arkadaşlarıma...

BİLAL BİRHAN AKMAN – Şimdi, baştan alacak olursak Soma’da kurtulan olabilir miydi? Bizim gitmiş olduğumuz saatte kurtulan olması, S panosu için söyleyeceğim, mümkün değil, çok geç. Yani, onlar karbonmonoksitle karşılaştıkları andan itibaren, tabii, yoğunluk itibarıyla söylüyorum, karbonmonoksit değerleri demin söylemiş olduğum gibi, bulundukları yerde 3.000 ppm ve üzerine çıktığında çok kısa sürede ölürler. Yani, zaman mefhumu falan diye bir şey söz konusu değil, Tabii, tekrarlıyorum: Yoğunluk, oldukları yerde 3.000 ppm ve üzerine çıktığında.

Dokuz saat sonra oraya gittik, evet, doğru. İşte, o profesyonelleşme, “İstasyonlar kuralım, 10 kişilik ekipler olsun, o profesyonel ekipler idman yapsınlar sadece, herhangi bir olay olduğu zaman olay yerine intikal etsinler.” Bana pek inandırıcı gelmiyor çünkü aynı mantık olacak, gittikleri bölgede ocağın sahibi olan, hem şirket anlamında hem teknik eleman anlamında, evine kimsenin girmesini istemiyor, öncelikle “Ben çözeyim.” istiyor. Çünkü içeri girdi. İşte, biz zaten onu yapıyoruz. Türkiye’de biz şunu yapıyoruz şu an: Tüm yer altı işletmesi yapan, bakın, arkadaşlarım belirtti, Müdür Bey belirtti, 51 tane istasyon var, 90 küsur tane firma var, hepsini eğitiyoruz, hepsinde yetiştiriyoruz ve biz gittiğimiz yerlerde ben şöyle söyleyeyim, kendi adıma konuşuyorum: Son üç seneden bu yana Türkiye’de madencilikle ilgili bilinen birtakım bilgiler yanlış, onları düzelterek diye yeniden, bu tecrübelerden de faydalananak bilgi aktarımında bulunuyorum. Gazlarla ilgili ne tür bilgileri var adamların öğreniyorum ve hepsi yanlış. Gazlardaki davranış biçimlerine varıncaya kadar arkadaşlara anlatıyoruz ama bu anlattıklarımız... Şimdi, kurum yetkilileri tarafından anketler yaptırılıyor, Bakanlık öyle istiyor düşüncesiyle, işçi arkadaşlara anket yaptırıyoruz. Onlar da aynı şeyi söylüyor, arkadaş diyor ki: “Hocam, sen yılda bir kere geliyorsun, sen gittikten sonra bir daha biz bu cihazları görmüyoruz, sizin verdiğiniz gibi bir eğitimle bir daha yüzleşmiyoruz, dolayısıyla, unutuyoruz.” Yani söylemek istediğim şu: Adam devamlı olayın içinde olacak, tekrar tekrar bunlarla ilgili eğitimler...

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Biraz önce söylediğimizi teyit ediyorsunuz galiba.

BİLAL BİRHAN AKMAN – Ne gibi efendim?

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Ben biraz önce söyledim, çekirdek kadrodan bahsettim, sürekli hazır. Yine gönüllü tahlisiye ekipleri destek olması açısından orada... Profesyonelleşmiş, her ocakta... Soma’daki madenciler bugüne kadar eğitim yaptı, ne oldu?

BİLAL BİRHAN AKMAN – Bakın, şöyle ama: Soma Madencilikte 187 tane tahlisiyeci yetiştirdik.

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Tamam da tabloyu anlatıyorsunuz, gittiğinizde...

BİLAL BİRHAN AKMAN – Hayır, bakın, şöyle: Bakın, Müdür Bey farklı bir şey söylemiş olabilir ama ben bizzat oradaki arkadaşlarla beraberdim. O soruya da gelecektim. “Tahlisiye ekipleri yok mu?” derken, Soma’da bizim yetiştirdiğimiz tahlisiyeci arkadaşlar, son güne kadar hepsi orada bilfiil çalışılar, ya, ben yetiştirdiğim insanları biliyorum, onlarla beraber çalıştık. İmbat Madencilikteki arkadaşların hepsi oradaydı. Demir Exporttaki arkadaşlar, altı üstü 15 adam var, 15’i de oradalardı. Yani yetiştirdiğimiz arkadaşların hepsi oradaydı ama bu uzun soluklu bir çalışma ve büyük ölçekli bir ocak olduğu için de her ekip farklı noktalara gittiğinden arkadaşlar yoruldu. Ahmet Bey’in falan bahsettiği gibi, o insanları hiç dinlendirmeden dört gün, beş gün boyunca çalışma yapılıyor. Yani biz beş gün boyunca uyku uyumadık, lütfen... Benim beş gün boyunca üç saat uykum var ya, üç saat.

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Sizi eleştirmek anlamında söylemiyorum.

BİLAL BİRHAN AKMAN – Hayır, söylemek istediğim... Özür dilerim, bakın, kendimizi ifade etmek için, oradaki arkadaşlara haksızlık yapmayalım diye. Orada yetiştirdiğimiz tahlisiyeciler bizimle birlikte, belki de bizden daha fazla cansiperane...

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Ben sizin söylediklerinize binaen söylüyorum. Yani benim gördüğüm, ettiğim bir şeyden değil. Yani koordinasyon eksikliğinden bahsedildi ve koordinasyon eksikliğinin tamamlanması adına böyle profesyonel anlamda...

FAİK AHMET SARIALIOĞLU – Sayın Milletvekilim, tabii, dediğiniz doğru. Şimdi şöyle: Bu, firmanın kendi yapacağı iş. Biz yetiştireceğiz. Şöyle bir şey söyleyeyim: Hepimiz çocuk yetiştiriyoruz, liselerde ders görüyorlar, dershaneye yolluyor muyuz? Üniversiteye, bir yerlere hazırlıyoruz. Biz de bunlara eğitim veriyoruz, bunlar gerisini kendileri geliştirecekler. Zaten bizim işimiz değil.

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Zorunlu hâle getirmek lazım.

FAİK AHMET SARIALIOĞLU – Onlar da sizlerin işi. Ben demin söyledim: Özel sektör bunlar, niye kurmuyorlar profesyonel takımlarını? Kendileri kuracaklar onu.

BİLAL BİRHAN AKMAN – Sizin sorunuzun esas cevabı şu: Bakın, bu 90 tane firma dedim ya, 51 tane istasyon kurduk dedim ya, bu 51 istasyon da yasa gereği... Yasa şunu söylüyor: Çalışan personelin yüzde 3'ü kadar, 10 kişiden az olmamak üzere tahlisiyeciyi yetiştirilmesi zorunlu. Bakın, şunu belirtiyim: Şimdi, bunların hepsinde sizin söylediğiniz gibi, profesyonel anlamda yetiştirilmiş gözükten her firmada en az 10 tane tahlisiyeciyi var ama bu sayı sizin kastettiğiniz anlamda yeterli değil yani, işe müdahale etmek anlamında.

Şunu söyleyeceğim yine: "Eğitimler yapılıyor mu? Ne tür eğitimler veriliyor?" diye sormuşsunuz.

SAKİNE ÖZ (Manisa) – Benim sorum, kriz masasına ulaştığınızda...

BİLAL BİRHAN AKMAN – Ona Müdür Bey cevap versin.

SAKİNE ÖZ (Manisa) – Bir de bu kazayı olağan buluyor musunuz? Yani sensörlerin değiştirildiğine dair şeyler var. Yani böyle bir kaza geliyorum derken bu kadar büyük bir sonuca varmasını doğal buluyor musunuz?

BİLAL BİRHAN AKMAN – Ben kendi adıma doğal bulmuyorum. Daha önce de belirttim... Yalnız, bu tür konularda kendi kişisel düşüncemi ancak şu şekilde ortaya koyabilirim: Ben orada yetkili olsaydım olayın başlangıç noktasında davranış biçimim farklı olurdu.

Teşekkür ediyorum.

FAİK AHMET SARIALIOĞLU – Şimdi, tabii ki hiçbir kaza olağan değil, kesinlikle hiçbir kaza olağan değil. Bir patlama ya da bir deşaj olayının dışında, böyle, bu kadar canın gitmesi hiç olağan değil.

Bahsettim, gece arkadaşlar çıktıktan sonra, tabii o gece kaos içinde biz de ne yapacağımızı şaşırdık o dört beş saat içinde. Bahsettim, ben, arkadaşlar ocağa gittiği zaman, o dört beş saat, bilmediğim bir ocağa yolladım arkadaşlarımı, atmosfer olarak ben de değiştim çünkü orada. Tabii, bu kadar insanı, 11 kişiyi almışım getirmişim, bilmediğim bir yere yollamışım. Düşünün o anda kendinizi.

SAKİNE ÖZ (Manisa) – Tahlisiyecilerin olması gerekirken onlara ulaşamamışsınız.

FAİK AHMET SARIALIOĞLU – Tabii, gece, Sayın Genel Müdürümüz geldikten sonra, biz kendilerine bilgiyi aktardıktan sonra, artık kendileri yukarıdaki idari binada, asıl kriz komisyonu denilen yerdeki yaptıkları konuşmalar sonucunda sabahleyin kurtarma çalışmalarını yönlendirmek üzere görevlendirdiler beni.

SAKİNE ÖZ (Manisa) – Gece...

FAİK AHMET SARIALIOĞLU – Gece zaten yapamazsın, nasıl yapacaksın? Yine aynı işi yaptık biz ama sıkıntılı yaptık. Bir bilgili yapabiliydiniz, bir de bilgisiz yaptınız. Yani kurtarma çalışmalarını son derece iyi yönettik.

BAŞKAN – Arkadaşlar, bir açıklama yapma gereği duyuyorum: Tabii, biz bir soruşturma komisyonu değiliz, asla sizi sorgulamak gibi bir niyetimiz yok.

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Nedenlerini araştırıyoruz.

BAŞKAN – Mümkün olduğu kadar, araştırmamıza yönelik, sorular da cevaplar da o minval üzere olursa sevinirim. Zamanımız da ilerliyor, 3 arkadaşım da soru sormak istedi. 3'ünün de sorusunu alayım, ondan sonra, biz bu toplantıyı kapatalım, diğer toplantıya da başlayacağız daha.

Teşekkür ederim.

Faysal Sarıyıldız, daha sonra, Muzaffer Yurttaş, en son da Hasan Bey'e vereceğim.

FAYSAL SARIYILDIZ (Şırnak) – Merhaba arkadaşlar.

Öyle anlaşıyor ki siz oraya vardığınızda artık kurtarılacak bir insan kalmamıştı değil mi, yani dokuz-on saat sonra? Şimdi, bildiğim kadarıyla Türkiye'de en donanımlı, bilgi anlamında en yetkin kurtarma ekibisiniz. Sizi her an alabilecek bir helikopter var mı bölgede ya da onun yanı sıra, az önce arkadaş şey dedi... Daha doğrusu, bir sürü bilgiyi söyledik, çok öyle önemsiz olmayın çünkü deneyiminiz var, verebileceğiniz bilgiler... Biz burada bir soruşturma komisyonu değiliz, biz anlamaya çalışıyoruz. Bundan sonra benzer felaketlerle karşılaşmamak için bu bilimsel bir çalışmadır, öyle de ele alınabilir. Dolayısıyla, bildiğiniz bir şey varsa sorunun nedenine ilişkin, bizimle paylaşabilirsiniz, rahat olun. Çünkü orada 301 insan yaşamını yitirdi. Bu ülkenin belki cumhuriyet tarihi boyunca yaşadığı en büyük felakettir. Böyle "Ben cevap vermem." diye geçiştirmek gerekiyor, o konuda rahat olmak gerekiyor.

Bir de arkadaş panikten söz etti. 301 insan ölmüşse panik olacaktır. Bir orduyu da yıksanız orada önüne geçemezsiniz. Bu durumda ne yapılabilirdi? O konuda da yardımcı olursanız bize iyi olur diye düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Muzaffer Yurttaş...

MUZAFFER YURTTAŞ (Manisa) – Evet, Sayın Başkanım, değerli arkadaşlar; öncelikle şunu ifade edeyim: Ben olayın ilk anından itibaren altı gün boyunca orada bulundum. Gerçekten, başta Ahmet Sarıaloğlu ve arkadaşlarına ve İmbat Madencilik'in sorumlusu Gökalp Büyükyıldız ve ekibine eğer takdir gerekiyorsa her türlü takdiri bu arkadaşlar hak ettiler, onu belirtmek istiyorum.

Kaza anında herkes mutlaka acil eylem planı eğitimleri yapıyor ama kaza çok farklı bir şey. Trafik kazasıyla ilgili bilgileri alırsınız ama kaza anında ne yapacağınızı bazen şaşırırsınız. Depremle ilgili eğitimler alan pek çok insanın gerçek deprem olduğunda masanın altına girmesi ya da en yakın yere girip sığınması gerekirken kaçmak için çalıştıkları bilimsel olarak da tespit edilmiştir, bunu da ifade edeyim.

Üç tane sorum olacak kısa kısa: Siz oraya gittiğinizde değişik kurtarma ekipleri, işte, AKUT ve benzeri özel kurtarma ekipleri oradaydı, bunların yer altıyla ilgili eğitimleri var mı? Birincisi bu.

İkincisi: biraz önce arkadaşımız, Birhan Bey "Bunları kurtarmak mümkün değildi." dedi. Biz bugün ocaklara indik, ocaklarda oksijen maskeleri vardı. Eğer oradaki karbonmonoksit maskeleri değil de işçilerin üzerinde oksijen maskesi olsaydı bu insanlar kurtulabilir miydi?

Üçüncüsü de: Şimdi, en çok güvenlik ve geri hizmetle ilgili eksiklikleri ifade ettiniz. Daha doğrusu bu soru değil, benim notum. Ben inşallah, arkadaşlarımızla birlikte, bu geri hizmette, yiyecek, giyecek, tuvalet, yatak ve benzeri hizmetlerle ilgili AFAD mutlaka bir araç hazırlamalı, bir imkân hazırlamalı; her bölgede otomatik... Bizim orada mesela, Kızılayın aynı gün içerisinde 8 bin kişiye çorba çıkarabilen tırı vardı, bunun benzeri bir tır oluşturulursa bence bu sorun çözülür. AFAD Başkanına da Sayın Başkanımız vasıtasıyla inşallah bunu yazılı olarak da ileteyim.

Çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Hasan Bey'in son, kısa bir sorusu var ve soruları da, cevapları da kapatıyorum.

HASAN ÖREN (Manisa) – Muzaffer Bey sordu gerçi sorumu ama ben hemen kısa, öz sormak istiyorum: Tabii ki göreviniz ilk önce canlıya ulaşip çıkması ama canlı çıkaramıyorsanız ekip olarak orada beden bırakmadan, o cansız bedenleri çıkarmak da sizin göreviniz ama ilk önce o canlı bedenlerin içeride canlı olarak kalmasını sağlamak gerekli. Muzaffer Arkadaşımın sorduğunu soruyorum: Bugün biz aşağıya indiğimizde bize bir arkadaşımız oksijen maskesini taktı. Bununla yarım saat heyecanlı bir şekilde oksijenin kendisine yeteceğini söyledi ama normal bir şekilde de doksan dakika yeteceğini söyledi. Şimdi, bu gittiğiniz, bu başımıza gelen Soma AŞ Eynez' de oksijen olmadığı, karbonmonoksitle ilgili olduğu söylendi. Gerçekten oksijen olsaydı o yarım saatlik, içeride canlı bedenlerin... Çünkü yanık yok, çıkanların hiçbirisinde yanık olmadığına göre sadece karbonmonoksitten etkilenme vardı. Bu yarım saat veya doksan dakika, bu arkadaşlar için kendilerini kurtarabilecek zaman yaratabilir miydi oksijen?

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Kim cevap verecekse veya arkadaşlarımız katkı sağlayacaklarsa...

Buyurun.

BİLAL BİRHAN AKMAN – Birinci soru: "Helikopter var mı?" Hayır, helikopterimiz yok. Olması gerekir mi? Ona cevabı ben veremem, Genel Müdürümün, onların takdirdir, onlar bu soruyu daha iyi cevaplarlar diye düşünüyorum.

Olay anında ne yapılabilir? Olay anında şudur: Başlangıçta anlatmaya çalışmıştım. Bu tür olaylarda bir kere AFAD'ın görevi bence şu olması lazım: Ocağın güvenlik sınırını oluşturması lazım ve oradan içeriye kendi personelini bile sokmaması gerekir. Bırakın, AKUT'çuları, itfaiyeciyi, sivil savunmayı, jandarmanın ekiplerini, hiç kimseyi o sınırların içerisine sokmaması lazım. Bu kurtarıcı yani tahliyeciyi diye tanımladığımız grupları içeri alması lazım. İçeride bana sorarsanız yani, işte, Kızılayın yemek tırı, o dışarıda olsun lütfen, gerekiyorsa. Çünkü içeride ne kadar çok personel olursa –benzeri- o kadar elimiz ayağımız birbirine dolaşıyor. Bana göre gereksiz.

Evet, Ahmet Bey bahsetti, kalabalıktan dolayı tuvalet ihtiyaçlarımızı yapamaz duruma geldik. Orada yemek çıkıyor, bizim arkadaşlarımız... Yemek falan yediğimiz olmadı bizim yani. Bize İHA'nın personeli kendileri birtakım ihtiyaçları kendi elleriyle getirdiler de biz öyle onları edinebildik. Yoksa, biz Kızılaydan veya başka bir yerden yemek yemedik yani. Yatacağımız yerle ilgili... Yerde yattı arkadaşlarımız dinlenmek için, getirdikleri çantaların üzerine sıraladılar, onların üzerinde yatıp dinlenmeye çalıştılar ve gruplaşarak vardiya sistemiyle.

Şimdi, oksijen maskelerine şöyle cevap vereyim: Olay anında, olay yerinde H panosundaki kişilerin eğer oksijen maskeleri olsaydı -o noktaya da gittiğim için söyleyeceğim- üzerlerindeki oksijen maskeleriyle olay anında dışarı çıkma şansları yok, mesafe çok uzun çünkü. Kat edecekleri mesafe hem eğimli hem de uzun olduğu için o mesafeyi oksijen maskeleriyle çıkmaları söz konusu bile değil. Ha, bu şuraya gelecek: Son zamanlarda işte, yer altında yaşam odalarına. Yine, takdiri, bizden bu konuda daha fazla bilgi sahibi olan

kişilere bırakacağım. Oksijen maskelerini normal süreçte açıp kullanmaya kalktığınızda evet, yarım saat boyunca kullanabilirsiniz ama bu, yürüme hızınızla, sarf ettiğiniz eforla bağlantılı. Eğer yürüme temponuzu artırırsanız, o takdirde, bu süre kısalır. Yürümüş olduğunuz güzergâhtaki eğim düzeyi, açısı arttıkça süre kısalır. Doksan dakika diye tanımladığınız, oksijen maskesini kuşanıp dinlenme pozisyonunda, yatar pozisyonda gayet sakin, hiçbir şeyi düşünmeden, “relax” olmanız koşuluyla, evet, bir buçuk saat boyunca size oksijen temin eder. Ama ben kendim dâhil olmak üzere, o şartlarda yatarak gayet sakin, şuurlu, bilinçli vaziyette bir buçuk saat kurtarılmayı bekleyebilir miyim? Zor. Dolayısıyla, maskeyi kullanan her kişi en kısa sürede temiz havaya çıkmak ister ve bilinçli davranmadığı sürece, o yarım saatlik süreyi muhakkak çok çok kısaltır.

HASAN ÖREN (Manisa) – Böyle bir imkâna sahip olmuşlar mı Soma’da? Yani Soma’daki arkadaşlarımızda oksijen maskeleri mi varmış? Yoksa, karbonmonoksit maskeleri mi?

BİLAL BİRHAN AKMAN – Bazı personelin üzerinde karbonmonoksit maskeleri olduğunu gördük.

FAYSAL SARIYILDIZ (Şırnak) – Oksijen hiç yokmuş.

BİLAL BİRHAN AKMAN – Kimisinin üzerinde var gözüküyor ama onlar bir şekilde kendilerine ulaştırılmış mı veya bir yerden mi edindiler de çıkmak için kullanmaya kalktılar? Kimilerinde oksijen maskesi vardı.

SAKİNE ÖZ (Manisa) – Tahliye olabilir mi onlar sizin gibi?

BİLAL BİRHAN AKMAN – Bilemem.

HASAN ÖREN (Manisa) – Birhan Bey, bileceksiniz. Biz ne varsa, eğer Genel Müdürden izin almak gerekiyorsa izin alalım, bilin.

BİLAL BİRHAN AKMAN – Bu bilgiyi paylaşıyorum bakın, bunda bir sorun yok, söylüyorum. Birçok arkadaşın üzerinde karbonmonoksit maskesi vardı, kullanmaya çalışmışlar, bunun dışında, oksijen maskesi olan da vardı.

BAŞKAN – Vefat edenlerde...

BİLAL BİRHAN AKMAN – Evet, kullanmaya çalışmış mesela. Ama o sonradan mı edildi veya üzerinde vardı, öyle mi girdi veya kurtarmak için girdi de “Orada kullanacağım.” dedi, çıkamadı mı?

SAKİNE ÖZ (Manisa) – İmbat’a gittiğimizde bize oksijen maskesini göstermediler değil mi? Karbonmonoksitti onlar.

BAŞKAN – O İmbat’ın bize göstermiş olduğu oksijen maskesiydi de tabii, Soma’daki kazanın olduğu yerde oksijen maskesi olmadığı yönünde...

FAYSAL SARIYILDIZ (Şırnak) – Başkanım, bizim taktıklarımız oksijen değildi, onlar karbonmonoksitti, küçük tüplerdi onlar.

BİLAL BİRHAN AKMAN – Onlar 1 kilo 100 gram ağırlığında, küçük kasaları vardır. Diğer, oksijen maskeleri ebat olarak daha büyüktür, markadan markaya göre 2 kilo 100 gramla 2 kilo 300 gram arasında değişiyor.

BAŞKAN – Hatırladım, İmbat bize bir oksijen maskesi gösterdi, dedi ki: “Siparişleri verdik, hepsini değiştireceğiz.”

Buyurun Sayın Köktürk.

ALİ İHSAN KÖKTÜRK (Zonguldak) – Ben de öncelikle araştırma komisyonu üyelerimize, değerli milletvekillerimize Zonguldak’a hoş geldiniz diyorum.

Bundan sonra maden facaları yaşanmaması konusundaki çabalarından ötürü kendilerine teşekkür etmeyi bir borç biliyorum.

Gerçekten, Soma ve Zonguldak yani aynı acıları yaşayan, aynı bedelleri ödeyen ama ülke için yani enerji güvenliği için çok önemli görevler üstlenen kentler, iller, büyük fedakârlık yapan iller. Ancak, bu fedakârlıklar insan yaşamına da mal olmamalı. Bir taraftan enerji güvenliği sağlanırken diğer tarafından da insan yaşamını güvence altına alacak tedbirler alınmalı çünkü insanın güvenliği, insanın yaşam hakkı enerji güvenliğinden çok daha önemli, insan yaşamı kutsal. Ben de bu bağlamda, sorumluluğum gereği olarak bir katkı sunmak istiyorum, bir de görüşünüzü almak istiyorum. Bundan kısa bir süre önce Almanya’ya gittiğimizde Sayın Genel Başkanımızla, orada bir maden ocağını gezdik maden bölgesinde, 8 ayrı giriş-çıkış noktası vardı, bizim baca dediğimiz. Şimdi, bunun nedeni sorulduğunda, bunların her birinin ayrı ayrı ocak mı olduğu sorulduğunda, ayrı ocak olmadığını, aynı işletme olduğunu ancak yer altında çalışan ayakla, ayakta çalışan işçinin günışığına çıkabilmesi için aradaki mesafenin en fazla yarım saat olması gerektiğini, bunun için, günışığına çıkabilecek çok fazla giriş-çıkış noktaları yapıldığını bize ifade ettiler. Siz de az önce bunu söylediniz. Yani diyor ki: “Biz 8 tane baca açtık. Ayakta, en dipte çalışan arkadaşımız maskeyle ancak yarım saat veya kırk beş dakika hayatta kalabilir. Biz bu kadar çok baca açtık ki işçi, yer altında kömür çıkaran işçi, tabanda çalışan işçi bir tehlike anında yarım saat, kırk beş dakika maskeyle idare edebilir ama en geç yarım saat, kırk beş dakika sonra günışığıyla buluşabilmesi, yeryüzüne çıkabilmesi.” Şimdi, ben bunu önümüzdeki süreç için

söylüyorum, sadece Soma'ya yönelik olarak söylemiyorum, tüm maden ocaklarımız için söylüyorum: Bu belki maliyeti artıran bir unsur olarak görülebilir ama yer altında, ayakta çalışan arkadaşımızın çalıştığı yerden günışığına çıkabilmesi için aradan bir buçuk, iki saatlik bir süre geçecek kadar veya çok daha fazla süre geçecek kadar mesafe olması yer altı madenciligi açısından doğru mu yani, kabul edilebilir mi? Dolayısıyla, bunun çözümlenmesi gerekmiyor mu? Bence biraz maliyeti artırırsa da işçi en kısa sürede yer üstüne çıkarabilecek önlemlerin ve tedbirlerin alınması da gerekmiyor mu? Emniyet odası tamam, maske tamam ama bunlar da yeterli olmuyor. Yer altında eğer yeryüzüne çıkmak için çok uzun bir yol yürümeniz ve çok saat geçmesi gerekiyorsa bunlar da yeterli olmuyor. İleriye dönük, madenlerimizde bunlara yönelik düzenlemeler yapılması gerekmez mi?

ŞENDOĞAN ARIK – Sayın Vekilim, teşekkür ediyorum.

Özellikle şöyle söyleyeyim: O maske Almanya'daki ocaklara göre dizayn edilmiş yani minimum yarım saat. “Dräger” -marka vereyim size- marka, bildiğim kadarıyla Alman markası olması gerekiyor. Yani oradan aldığımız maskeler herhâlde bizim ocaklarımıza göre değil veya Soma ocaklarına göre değil.

ALİ İHSAN KÖKTÜRK (Zonguldak) – Mesafe açısından diyorum yani yer üstüne çıkabilecek mesafeyi ayarlamak gerekmiyor mu? Çalışan ayakla yeryüzüne ne kadar sürede çıkmak gerekiyor? Şimdi, insanları sokuyorsunuz madene, on saat sonra mı çıkacak yeryüzüne?

ŞENDOĞAN ARIK – Bizim ocaklarımızda çıkıyor, bizim ocaklarımıza, kendi ocağıımıza elverişli olurlar şu anda bizim maskemiz.

Ben şeyi söyleyecektim, Sakine Hanım biraz önce söylemişti: “Bu olayın başlangıcında daha fazla kimse kurtulabilir miydi?” diye. Ben size şöyle cevap vereyim: 7 Ocakta bizim Kozlu'da eksi 630 katında olan deşajda, bizim Kozlu ocaklarının tamamında metan seviyesi çok yükseldi, patlama derecesine çıktı bütün katlar. Yani Türkiye'de, belki de Soma'dakinin 2 katı daha yüksek sayıda insan kaybedebilirdik. Bizim ocak yönetiminin aldığı bir karar, olayı öğrenir öğrenmez aldığı bir kararla yirmi dakika içinde ocaklar boşaltıldı. Yani olayı öğrendiklerinde —şahsi fikrim- oradaki yangını öğrendiklerinde yangını söndürme değil de ocağı boşaltmış olsalardı veya boşaltma kararı verselerdi o anda, belki bu kadar kimseyi kaybetmeyebilirdik diyorum.

SAKİNE ÖZ (Manisa) – Sayın Başkanım, neredeyse hepsini kurtarabilirmişiz.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum.

Arkadaşlar, sizin görüşleriniz...

TAMER KUDU – Az önce Necati Bey ve Fatoş Hanım ortak bir soru yönelttiler, ona söyleyecek bir şeyimiz vardı, fırsat bulamadık, şimdi fırsat bulduk.

BAŞKAN – Buyurun.

TAMER KUDU – “Bir çekirdek tim olarak bir tahlisiye ekibi yaratılmış olsa nasıl olur? diye düşündüler de... Şimdi, size şöyle söyleyeyim: Madencilik diğer sanat kollarına benzeyen bir sektör değil. Usta-çırak ilişkisiyle gelişen, olgunlaşan bir sektör. Bir insana ne kadar teorik eğitim verirsiniz verin, günlerce, haftalarca hatta yıllarca teorik eğitim verin, bunu pratiğe dönüştürmediği sürece o eğitimin hiçbir anlamı yok. Buradaki ekip Van depremi, Karaman Ermenek'teki maden kazası, Kütahya Gediz'deki maden kazası, Balıkesir, Küre; bir sürü maden kazalarına katılmış ekip. Bunlar zamanla... Ve bunların içinde mesela kazmacı arkadaş var, kazmacı yedeği olan arkadaş var, içinde ajöstör olan arkadaş var, içinde taramacı olan arkadaş var, nezaretçi var, şef var, mühendis var. Bunlar zamanla oluşan yani, zamanla kazanılan bir tecrübe yani, usta-çırak ilişkisiyle, zamanla. Şimdi, bir ekibi alın, ne kadar eğitim verirsiniz verin, günlerce verin, bir maden kazasının içine bırakın, orada öyle beklerler.

FATOŞ GÜRKAN (Adana) – Çalışması lazım yani.

TAMER KUDU – Evet, yani kesinlikle böyle tecrübeleri kazanması lazım.

Ondan sonra, Faysal Bey'in bir sorusu vardı, 301 konusunda. Faysal Bey, eğer Zonguldak'tan bizim ekibimiz gitmemiş olsaydı veyahut da bir saat veyahut da yarım saat geç gitmiş olsaydı şu anda 308 rakamını konuşuyor olacaktık, net yani bu, 308 rakamını konuşacaktık. Değerlendirmeye alırken şuna çok dikkat edin: Bizim tahlisiye ekibinin çok hassas bir şeyi vardır, bir can dahi bizim için çok önemlidir.

FAYSAL SARIYILDIZ (Şırnak) – Ama siz çok daha fazlasını da kurtarabilirdiniz, değil mi?

BAŞKAN – Erken gidilmiş olsaydı evet, olurdu.

TAMER KUDU – Elden gelen bir şey olsaydı buna inanın ki canlı almak bizim için çok önemli, biz çok cenaze çıkardık. Bir can bizim için çok önemli.

BAŞKAN – Tabii ki.

Bir de arkadaşımıza söz verelim, o da son...

İLYAS DURSUN BASAR – Bir soru soracaktım. Şimdi, komisyon kurduk burada, hiç de demediniz ki bu ocakta - televizyonda seyrettik- “steam” boruları plastik, hiç de sormadınız. Bu bizim size bir eleştirimiz.

SELÇUK ÖZDAĞ (Manisa) – Onları öğrendik.

BAŞKAN – Onlar kayıtlarımızda var, Soma’daki dinlediğimiz işçilerin kayıtlarında var.

İLYAS DURSUN BASAR – Burada var mıydı, yok muydu diye hiç sormadınız ama.

BAŞKAN – Burada belki sizinle ilgili olmadığı için sormadık ama o bizim Soma’yı ziyaret ettiğimizde 23 işçimizi dinledik, onların kayıtlarında var. Şu anda sizin sözlerinizi hepsi Medis kayıtlarına giriyor, bizim önümüze geliyor. Tamam mı Dursun?

Çok teşekkür ederim.

EROL ŞEKERCİ – Sayın Başkanım, konumuzun dışında bir konu arz edebilir miyim?

BAŞKAN – Kapatmak durumundayım ama seninle kapatalım o zaman.

EROL ŞEKERCİ – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, Sayın Başkanım, sayın milletvekillerim; bugün gezmiş olduğunuz ocağın şefliğini yapıyorum, aynı zamanda, Maden Nezaretçileri Derneğinin Başkanlığını da yapıyorum. Bizim maden nezaretçileri olarak bir sorunumuz var. Kurumumuzda istenmeyen şekilde kazalar, iş kazaları meydana geliyor. Bu kazalarda mahkemelerde işi bilmeyen bilirkişiler, mahkemenin ihtisas mahkemesi olmamasından dolayı, mahkemeler Zonguldak dışındaki üniversitelere, bilirkişilere gönderiyorlar. Buradaki bilirkişiler ocak şartlarını bilmediğinden, bizim durumlarımızı bilmediğinden maden nezaretçilerine kusur veriyorlar. Bu kusurlardan ötürü, maden nezaretçisi olan arkadaşlarımız büyük maddi zararlar, kayıplarla karşılaşılıyorlar. Sayın Genel Müdürümüz de -yasa var diye, kanun var diye yapmak zorunda- bizlere rücu ediyor. Yani bu rücu davalarından bizler çok aşırı bir şekilde zarar görüyoruz, 76 bin lira, 80 bin lira rakamlar.

FATOŞ GÜRKAN (Adana) – Bu, yargıyla ilgili bir şey, onu hâkim belirliyor ki Komisyonun orada yapacağı bir şey yok.

EROL ŞEKERCİ – İhtisas mahkemeleri olmadığı için...

BAŞKAN – Bilirkişilerden...

EROL ŞEKERCİ – ...Zonguldak’ı bilmeyen bilirkişilerin vermiş olduğu raporlarla bizler mağdur durumda kalıyoruz.

BAŞKAN – Erol, sen maden mühendisi misin?

EROL ŞEKERCİ – Ben maden nezaretçisiyim, aynı zamanda, Maden Nezaretçileri Derneği Başkanımı.

BAŞKAN – Tamam, teşekkür ederim.

Bu görüşün kayıtlarımıza girdi.

En son da Sayın Genel Müdürümüze bir söz verelim, kapatalım. Hakikaten çok canlı bir şey oldu.

TTK GENEL MÜDÜRÜ BURHAN İNAN – Sayın Başkanım, teşekkür ederim.

Öncelikle bir yanlış anlaşılmayı düzeltmek isterim. Ben arkadaşlarıma şu ya da bu konuları konuşun diye bir talimat vermedim, sanıyorum saygılarından onu yapıyorlar. Yüce Meclisin heyeti karşısında istediklerini söyleyebilirler, bildiklerini arz edebilirler; önce bunu düzeltmek isterim.

Bilahare, Sayın Vekilimin bir sorusu vardı. Maalesef bizim kurtarmayla ilgili bir mevzuatımız yok. Sanıyorum, komisyon çalışmalarının sonunda böyle bir öneriyle de yüce Meclisin huzuruna gidilecektir. Güner Ertunca Hoca’nın sunumunu sizlerle beraber ben dinledim, Amerika’daki örneği verdi, biliyorsunuz, olay mahalline hiç kimseni, medyanın, ailelerin, olayla ilgili kurtarma çalışması yapmayan hiç kimsenin girmediğini ifade etti ki doğrusu da budur. Şimdi, bu tip hadiseler bizim kurumumuzda fazlaca olduğu için biz hemen kendi aramızda, bir mevzuat olmamasına rağmen çok kolay ve rahat organize olabiliyoruz. Dolayısıyla, bu eksiklik hissedilmiyor fakat Soma kazası, o havzada bu büyüklükte, bu çapta bir ilk oldu. Dolayısıyla, bütün bu eksiklikler ortaya çıktı, sırtıttı. Yasal bir düzenleme yapılır, kimin nasıl davranacağı ortaya konulursa açık ve net biçimde ve bunun tatbikatları da belli zamanlarda yapılırsa bu konunun ben düzene gireceğini düşünüyorum.

Bir diğer konu, profesyonel tahliyeciler konusu. Şunu göz ardı etmemek lazım: Biz tahliyecileri sadece kazmacılardan oluşturmuyoruz; elektrikçi oluyor içinde, diğer sanatlardan insanlar oluyor, değişik sanatlara yer altında kurtarma esnasında iş düştüğü için biz de böyle bir popülasyon oluşturuyoruz ve bunlar sürekli yer altında eğitim yapıyorlar. Bunları yukarıda alırsanız da profesyonel ekip şeklinde değerlendirirseniz bir itfaiyeciler grubu kurarsınız. Yani onlar zaten yer altında bu eğitimin sürekli içindeler. Nezaretçi arkadaşım

her gün işin içinde, kazmacı arkadaşım bedene çalışıyor, gücü kuvveti yerinde, iş düştüğünde böyle bir olağanüstü durumda bu gücünün kuvvetinin gereğini yerine getiriyor.

Bir de şunu ben katkı olsun diye ifade etmek istiyorum: Soma'da İmbat Madencilik ve diğer ekipler üzerine düşeni yaptı bana göre. Yani, biz oraya 17 kişiyle gittik, 17 kişi bütün işi halletmedi. O ekipler çok insanın da canını kurtardı. Yani, orada aslında bir düzen vardı, bir kargaşa da vardı, kaos içinde bir düzen vardı. Neydi o? İşte, AFAD'cılar giriyordu, itfaiyeciler giriyordu, o giriyordu, bu giriyordu, çocuğunu arayan giriyordu, babasını arayan giriyordu. Bu karmaşanın içinde bir taraftan da düzenli bir biçimde üç günde 301 cenaze alındı, bu çok anlamlı bir sonuç bana göre. İnsanların ölmesi çok kötü, çok üzüntü verici ama cenazelerini verememek insanlara, o çok daha yıkıcı oluyor. Dolayısıyla, bizim kurtarmanın tarifini yapmamız lazım, bir mevzuatını yapmamız lazım, ekipleri daha sıkı eğitmemiz lazım. Bunlar da hallolmayacak meseleler değil.

Ben teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Genel Müdürüm.

Ben özellikle, Soma'da kurtarma operasyonuna katılan arkadaşlarımızın hepsine teşekkür ediyorum.

Sizin bilgileriniz, görüşleriniz, sorulara cevaplarınızı Medis kayıtlarına girdi. Sayın Genel Müdürümün de vurguladığı gibi, hakikaten bu konuda bir mevzuat yok. Bizim heyetimiz içerisinde çok kıymetli hocalarımız var. Risk değerlendirmesi, risk yönetimi ve kurtarma operasyonu konusunda uzman arkadaşlarımız, sizlerin verdiği bu bilgiler ışığında kriz masalarının oluşturulması, kaostan çıkartılması veya bu tür senaryoların yapılıyor olması gibi birtakım şeyler de bizim zaman zaman tartıştığımız konular. İnşallah, biz sizin bu görüşleriniz ışığında bunu raporumuza yansıtacağız ama Türkiye'de her şey bir kültür meselesi maalesef. İnsanlar ailesi, kardeşi orada dururken "Kardeşimi kurtarmaya gidiyorum." diyen orada yani bu biraz zaman isteyecek, belki de bir nesil isteyecek ama inşallah, Türkiye olarak da biz o seviyeye geleceğiz diye düşünüyorum.

Hepinize çok çok teşekkür ediyorum katkılarınızdan ve özellikle Soma'daki yardımlarınızdan dolayı.

Çok teşekkürler.

TTK İŞ GÜVENLİĞİ VE EĞİTİM DAİRE BAŞKANI MESUT ÖZTÜRK – Sayın Başkan, bir iki katkı da bulunabilir miyim çok kısa.

BAŞKAN – Hemen sendikacı arkadaşlarımı alacağım buraya ama buyurun.

TTK İŞ GÜVENLİĞİ VE EĞİTİM DAİRE BAŞKANI MESUT ÖZTÜRK – Özur dilerim. Yani toplantının sonunda... Çünkü bazı sorulara arkadaşlar cevap veremeyebilirler, sorduğunuz sorulara, ben onlara daha tatmin edici, kayıtlara da geçmesi açısından, uygun cevaplar vermeye çalışacağım.

Bir kere, mevzuatımızda, eskiden tüzüğümüz vardı, şimdi tüzüğün ne olduğu belli değil. Yani mevzuatla ilgili bir sıkıntımız var, bir kere bunun aşılması lazım; birinci söyleyeceğim şey bu.

İki: Her işlmenin kendi tahlisiye istasyonu olmalıdır. Burada kesinlikle... Ancak, küçük işletmeler eski tüzükte olduğu gibi yan yana gelerek ortak bir tahlisiye istasyonu kurabilirler, orada da elli kilometrelik bir alan vardır, bu yine aynı şekilde geçerli olabilir ve tahlisiyeciler olacak sayının da 10 kişiden az olmaması lazım. Bu sayılar da artırılabilir. Ayrıca da eski tüzükte yüzde 3 diye geçer, yüzde 2'de ilkyardım personeli, toplam yüzde 5. Bu yüzde 5 olarak tashi ediler de yeni tahlisiyeciler sayısı yüzde 5 olarak tashi edilirse uygun olacaktır diye düşünüyorum.

Diğer, profesyonel tahlisiyecilerle ilgili söyleyeceğim şu: Tahlisiye istasyonlarında kalan kişiler profesyonel olmalıdır, burada hiç tereddüt yok ve bu sayı artırılmalıdır, bunlar yeterli değildir. Bu sayı profesyonel ama ocakta çalışanlar yarı profesyonel olmaya devam etmelidir yani orada bir şey olmaması lazım.

Başka bir şey: Bu tahlisiyecilerin eskiden ücretleri özendiriciydi, şu anda böyle bir özendiricilik yok, bunları da özendirici hâle getirmekte fayda var diye düşünüyorum.

Kaçış planlamalarının çok önceden yapılması lazım, planlamaya uygun yapılması lazım.

Oksijen maskesi var mıydı, CO maskesi var mıydı? Oralari bilemiyorum ama benim duyduğum, maskeler konusunda birtakım tereddütlerin olduğu şeklinde şeyler var. Ocağı boşaltma kararını zamanında verselerdi... Burada tabii, acaba haberleşme araçları mı koptu, haberleşemediler mi, onu bilemiyorum, belki o zaman S panosundaki insanların büyük bir kısmının kurtarılabilceğini düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Mesut Bey. Ben arkadaşlarıma tekrar teşekkür ediyorum.

Kapanma Saati: 18.05

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 18.10

BAŞKAN: Ali Rıza ALABOYUN (Aksaray)

BAŞKAN VEKİLİ: Yılmaz TUNÇ (Bartın)

SÖZCÜ: Ali AYDINLIOĞLU (Balıkesir)

KÂTİP: Fatoş GÜRKAN (Adana)

-----0-----

BAŞKAN – Arkadaşlar hoş geldiniz.

Arkadaşlarımız isimlerinizi alacak ama şöyle yapalım: Burada sendika başkanıyla...

Hepiniz sendikacı mısınız, yoksa...

GENEL MADEN-İŞ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI SATILMIŞ ULUDAĞ – Sayın Vekilim, Başkanımız rahatsız, ben Başkan Yardımcısıyım, arkadaşlar Yönetim Kurulu ve...

BAŞKAN – Tamam şöyle yapalım: Siz konuşma yapın, daha sonra arkadaşlarımızın sorularına üyelerimiz de cevap verirse seviniriz çünkü yedi gibi bizim programımızı kapatmamız gerekli.

GENEL MADEN-İŞ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI SATILMIŞ ULUDAĞ – Fazla uzatmayacağız zaten.

BAŞKAN – Tamam, önce sözü size verelim.

Satılmış Bey, buyurun.

GENEL MADEN-İŞ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI SATILMIŞ ULUDAĞ – Sayın milletvekillerim, hepinizi şahsım ve Genel Maden İşçileri Sendikası adına saygıyla selamlıyorum. Emeğin başkenti Zonguldak'a hoş geldiniz diyorum.

Sayın Genel Müdürüm Kurum hakkında gerekli bilgileri size vermiştir, biz de rapor hâlinde size sunduk ama biz bir iki konuyu vurgulamak istiyoruz burada. Bizim Kurumumuzun en büyük sorunu işçi açıkları. Kurumumuzun norm kadrosu 14 bin olmasına karşın şu anda 9.400 kişiyle çalışmaktayız. Yaklaşık 2010 yılından beri Türkiye Taş Kömürü Kurumunun işçi talebi olmasına rağmen, henüz işçi açıkları giderilmemiştir. İşyerlerinde 5 kişi tertip edeceğimiz yere 2 kişi tertip edecek duruma gelmişizdir. Şu anda geldiğimiz noktada, iş sağlığı, güvenliği konusunda sıkıntı yaşayacak durumdayız. Biz bir an önce bu işçi açıklarının giderilmesini hem üretim açısından, üretimi artırmak açısından hem de iş güvenliği açısından, bir an önce işçi açıklarının giderilmesini istiyoruz ve bir kez daha bir Soma faciası daha yaşamak istemiyoruz.

İkinci bir konumuz: Yeni çıkacak maden yasasıyla ilgili. Çalışma saatimiz otuz altı saat, günlük altı saat çalışma, haftada altı gün otuz altı saat çalışma; biz ve arkadaşlarımız beş gün, yedi buçuk saat çalışıp cumartesi pazar tatil olmasını daha uygun görüyor çünkü bizim çalışan arkadaşlarımızın çoğu köylerden gelip burada çalışıyorlar. İki gün dinlenirlerse o arkadaşların daha verimli olacağına inanıyorum. Yani bu konuda yardımcı olursanız sevinirim. Üretim açısından da arkadaşlarımızın daha katkı vereceğini düşünüyorum.

Bir de bizim hazırlık işlerinde çalışan Star firmasındaki arkadaşlarımız var, onların işleri bitmek üzere. Bu arkadaşlar yaklaşık sekiz yıldır hazırlık işleri yapmakta, bunlar tecrübeli arkadaşlar. Eğer bir işçi alımı gündeme gelirse, bu arkadaşlara öncelik verilirse bu konuda da seviniriz. Kuruma da katkı vereceklerine inanıyorum.

Ben hepinize saygılar sunuyorum, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Satılmış Bey.

Bugün madende de arkadaşlarımız geldiler, bu benzer talepleri de bizlere iletiler. Ben arkadaşlarımıza, Komisyon üyelerimize söz vermek istiyorum, soruları olan varsa...

GENEL MADEN-İŞ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI SATILMIŞ ULUDAĞ – Biz rapor olarak da size verdik, Sendika olarak, dosya olarak verdik.

BAŞKAN – Faysal Bey, buyurun

FAYSAL SARIYILDIZ (Şırnak) – Soma'da yaşamını yitiren işçiler, emekçiler sizin mi üyenizdi?

GENEL MADEN-İŞ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI SATILMIŞ ULUDAĞ – Hayır, biz orada örgütlü değiliz. Biz Zonguldak çevresi ve bir de HEMA Şirketinde, bir de Star işçilerinde örgütlüüz, biz orada örgütlü değiliz.

FAYSAL SARIYILDIZ (Şırnak) – Teşekkürler, sağ olun.

BAŞKAN – Arkadaşlarımızdan görüş belirtmek isteyenler varsa Satılmış Bey'e ilaveten, onlara da söz verelim. Yoksa, bize verdiğiniz, bu çerçevede...

GENEL MADEN-İŞ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI SATILMIŞ ULUDAĞ – Raporlarda zaten gerekli sıkıntıları belirttik, hava da sıcak biz sizi fazla tutmayalım ama bu konuda yardımcı olursanız sevinirim. Özellikle, işçi açıkları had safhaya geldi yani bir iş kazası daha yaşayacak durumdayız yani, 5 kişilik yere 2 kişi, 1 kişi tertip eder duruma geldik. Şu anda da 4.500 gibi... Norm kadromuz 14 bin, 9.400 kişiyle çalışıyoruz. Gerekli norm kadroyla çalışırsak hem ülke ekonomisine katkıda bulunmuş oluruz hem de iş kazası gibi şeylerin önlemini almış oluruz diye düşünüyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sabahleyin de Sayın Genel Müdürümüz bize brifing verdiğinde onu gündeme getirdi, onunla ilgili, idare de bu işi yakından takip ediyor, biz de ilgili birimlerle, bakanlıklarla bu sorununuzu dile getireceğiz. Bu konuda haberiniz olsun istedik.

GENEL MADEN-İŞ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI SATILMIŞ ULUDAĞ – Ben hepinize tekrar teşekkür ediyor, saygılar sunuyorum.

FATOŞ GÜRKAN (Adana) – Bu “hazırlık işçisi” dediğiniz işçiler hangileri?

GENEL MADEN-İŞ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI SATILMIŞ ULUDAĞ – Kozlu’da taşeron firmada çalışan, yaklaşık 70 kişi kaldı bu arkadaşlar, bunların işleri sona erdi. Bunlar sekiz yıldır TTK’da hazırlık işçiliği yapıyorlar. Yani, bunlar tecrübeli arkadaşlar, eğer bir işçi alımı söz konusu olursa, bunlara bir öncelik verilirse daha verimli olacağını düşünüyorum ben.

BAŞKAN – Buyurun.

GENEL MADEN-İŞ SENDİKASI KARADON ŞUBE BAŞKANI REŞAT CEBECİ – Komisyonu saygıyla selamlıyorum, çalışmalarından ötürü tüm maden işçileri adına teşekkür ediyorum.

Ben Genel Maden İşleri Sendikasının Karadon Şube Başkanıyım, 2010 yılında 17 Mayıs’ta 30 madenci arkadaşımızı kaybettiğimiz bölgedeki şubede şube başkanlığı görevinde bulunuyorum.

Bizim genel anlamda, sizin duymak isteyeceğiniz, bizim ilave edebileceğimiz çok fazla bir şey yok. Zaten çalışmalarınızı dikkatle yürütmüşünüz. Az önce İş Güvenliği Daire Başkanım belirtti, tahlisiye ücretlerinin azlığıyla ilgiliydi. Sayın Başkanım ben buradan cevap da vereyim: Biz kendilerinden toplu sözleşme masalarında “kıymetli işler” diyebileceğimiz işleri yapan arkadaşlarımız için ciddi ücretler, onları şımartacak ücret istiyoruz, biz kendilerinden toplu sözleşme masalarında “Bazı sanatlara özel istihdam gerekir. Bu arkadaşları şımartalım, aldıkları emeklerin karşılığı bu değildir.” diye de bahsediyoruz. Maalesef, toplu sözleşme masalarında kurumun önemli işlerini yapan, bizim de toplu sözleşmemizin bazı maddelerinde ifade ettiğimiz, “Kıymetli işçilikler” başlığıyla ilave ücretlerimiz oldu. Maalesef toplu sözleşme hukukundan gelen olumsuzluklardan dolayı o arkadaşlarımıza ilave ücretler de alamıyoruz. Komisyonun da bu konuyu dikkate alacağını düşünerek şimdiden teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ederiz.

Biz tabii, Soma’da şehidi olan bir aileyi de Çaycuma’da –program dışı haberimiz oldu- onları da bir ziyaret etmek istiyoruz. O yüzden, bir an evvel toplantımızı sonlandırmak arzusundayız.

Buyurun.

GENEL MADEN-İŞ SENDİKASI KOZLU ŞUBE BAŞKANI ŞABAN KAPTAN – Ben tüm Komisyon heyetimizi saygıyla selamlıyorum, Zonguldak’ımıza hoş geldiniz diyorum. Genel Müdüre, müdürlerimize ayrıca teşekkür ediyorum çünkü bize bir çok konuda destek oluyorlar yeterli şekilde ama onların da bazı ellerinin yetmediği... Mesela, madenler fabrika değil, ihaleyle beraber aldığımız, 6331 sayılı İş Kanunu’na göre yapılması gereken birçok iş de Müdürümün de herhâlde yetkisi dışına taşıyor. O anlamda, madenlere yapılacak iyileştirme, malzemelerin ihale dışında, kurum yetkisi dâhilinde olması, artı, madenlerde taşeron sistemi ile devlet sistemi bir arada çalıştığı zaman bir tanesinin yapmış olduğu hata tüm hepsinin canına mal olabileceği, 1992 Kozlu’da 263 madencimizi tek tek oradan dosyalarını hazırlamak, insan kokusunun burnumuzun direklerine işleyip günlerce çıkmadığı, insan kokusunun burnumuzdan çıkmadığını hissettiğimiz... Yani, böyle bir yerde birçok şeyleri yaşadığımız için acılar hep içimizde.

Kesinlikle işçi alınması lazım. Tüm madencilimizin bir tahlisiyecisi gibi eğitilmesi... Bizim Müdürümüz, Kurumumuz bunları genelde yapıyor, yetiştirebildiği oranlarda. Maske eğitimleri olsun, şey eğitimleri olsun ama daha da iyileştirilebilir mi? Derinliklere göre gaz maskelerinin alımı, ihalenin dışına çıkılarak derinliklere göre ayarlanabilir, ona göre alınabilir. Müdürlerimize yetki verilirse bunları başarıyor diye düşünüyorum, güveniyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Biz çok teşekkür ederiz.

Yılmaz Bey, buyurun.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Reşat Bey'e soracağım, Karadon sendika temsilcimize.

Şimdi, dört yıl önce 30 madencimizi Karadon'da kaybettik. O günden bu yana Karadon'da neler değişti iş güvenliği anlamında, söyleyebilecekleri bir şeyler var mı?

GENEL MADEN-İŞ SENDİKASI KARADON ŞUBE BAŞKANI REŞAT CEBECİ – Şimdi, o gün patlamaya vesile olan işyerinde çalışan şirket belli bir süre sonra işlerinin yüzde 97'sini tamamlayarak Kuruma işlerini devretti. O tarihten sonra Kurumun öngörüsü, en azından bizim bildiğimiz öngörüsü, "Yer altında artık bu işleri biz alt işveren uygulamasıyla yapmayalım, zararlarını çekiyoruz." Bu anlamda, o tarihten sonra yer altındaki işleri yapmak için Kilimli İşletmesi diyebileceğimiz bir işletmemiz var, orada tarama ve kanalizasyon işlerinde bir ihaleye çıktılar. O ihale sürecindeki gelişmeleri tam bilemiyorum, şu anda yer altında alt işveren uygulaması yok, en azından o tarihten sonra. Bir ihaleye çıkıldı, o ihale gerçekleşmedi, hayata geçmedi en azından.

Onun dışında, iş güvenliği önlemleri adına, bizim iş güvenliği birimlerimiz ciddi anlamda hassas. Çalışanlar eğitimlerini alıyorlar, zaman zaman küçük kazalar yaşıyoruz ama "Bu da iş güvenliğinin büyük bir kusurudur." diyebileceğimiz bir olayla karşılaşmadık. O anlamda, iş güvenliği uzmanlığı 6331 sayılı Kanun gereği atamalar da yapıldı, 4 tane müessesemizde iş güvenliği uzmanımız da var. Bu uzmanlarımızın tuttuğu raporlarla her ayın sonunda yaptığımız iş sağlığı ve güvenliği kurulumuz var. O kurulda müessesemizdeki eksiklikleri konuşarak çözüm bulmaya çalışıyoruz. Zaman zaman aksaklıklar olsa bile büyük handikap diyebileceğimiz bir handikabımız yok.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz arkadaşlar, katılımınızdan dolayı.

Kendinizi ve görevinizi tanıttın lütfen.

GENEL MADEN-İŞ SENDİKASI AMASRA ŞUBE BAŞKANI HAKKI ARSLAN – Komisyonumuza hoş geldiniz diyorum.

Emek yoğun çalışan bir kurumda görev yapıyoruz. Belki birçok arkadaşımız söylemedi ya da söylemek istemedi ama ben Soma'daki iş cinayetinin bir kaza değil katliam olduğunu düşünüyorum. Belki yanlış anlaşılır, yanlış anlaşılmasına adına, kurumu yöneten insanlar yeri geldiği zaman taşın altına elini değil kafasını koymak zorundadır, biz böyle biliyoruz.

Yirmi altı, yirmi yedi yıllık madenciyim. Şimdi, bakın, bir şeyden örnek vereceğim: Amasra müessesemizde Sayın Genel Müdürümüzün uyguladığı mekanize bir sistem var. 17 trilyonun üstünde yatırım yapıldı buraya. Ocağımız çalışmaya başladı, ocağımızda yangın nüksetti. Amasra müessesemiz kömür damarları olarak yangına müsait bir ocak. Yani, oradaki o 17 trilyonluk yatırımı kapatma pahasına, ocakta can kaybı olmaması için, ocağı kapattık. Yani o teçhizat ocakta kaldı, hâlâ açılmadı. Yani, yapılan barajımız patladı, yirmi dört saat sonra tekrar bir baraj yapıldı, ocağımız şu anda kapalı. Almanya'dan köpük geliyor sanıyorum, değil mi Sayın Genel Müdürüm?

Şimdi, belki yanlış anlaşılabilir dedim yani, böyle çok dik de girmiş olabilirim olaya ama hakikaten, kurumu yöneten insanların -özelde olsun, kamuda olsun- önce para kazanma değil, önce işçi sağlığı ve iş güvenliğini düşünmesi lazım ve düşünmek de zorundayız. Yani, kurum ne kadar düşünüyorsa o kurumda örgütlü olan sendikanın da orada çalışan arkadaşlarımızın işçi sağlığını ve iş güvenliğini düşünmek zorundadır. Şimdi, Soma'daki katliamda işverenin ne kadar suçu varsa orada mevcut olan sendikamızın da o kadar suçu var bence. Biz, hepimiz işçiyiz, biz işçilikten sendikacı olduk ama geldiği yeri hiç kimse unutmayacak.

Sayın Genel Müdürümüzün ve tahlisiyeci arkadaşların tahlisiye konusundaki fikirlerine şahsen katılmıyorum. Tahlisiyeci ekibinin hazır kıta olarak beklemesi lazım. Kurumda mümkün mü bu? Hayır, mümkün değil. Neden? Onu da söyleyeyim: Satılmış Başkanın konuştuğu gibi, 5 kişinin yapacağı iş şu anda kurumda 2 kişi yapıyor. Yani, bizim hazır kıta olarak bekletme şansımız yok. Mesela, Amasra müessesesinde 67 arkadaşımız var bu şekilde. Bunun teknik personeli ve işçilik anlamında, bunun içinde Sayın Genel Müdürümüzün de bahsettiği gibi, elektrikçisi, taramacısı, tamircisi, bakımcısı, onarımcısı... Yani bu 67 arkadaşımızı biz bir kenarda hazır kıta olarak bekletirsek böyle bir şansımız yok, zaten ocakta zor çalışıyoruz. Yani acilen, arkadaşlarımızın da söylediği gibi, Türkiye Taş Kömürü Kurumunun işçi açıklarının giderilmesi lazım. Yani Allah muhafaza, dün, Sayın Başkanın söylediği gibi, Karadon'da, ondan sonra Kozlu'da yaşadık bir facia, 7 kişi; keşke hiç kimse yaşamasa, hiç kimsenin tırnağı da kopmasa ama bizim daha fazla özverili olmamız lazım. Para kazanmadan ziyade insan sağlığına önem vermemiz lazım.

Ben bu yoğun çalışmanızdan dolayı size teşekkür ediyorum. Umarım Türkiye Taş Kömürü Kurumuna bu araştırma komisyonu bir katkı koyar, işçi açıklarımızın da giderilmesini sağlarsınız diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim hepinize.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz arkadaşlar.

En son söz isteyen bir arkadaşımız...

Buyurun.

GENEL MADEN-İŞ SENDİKASI GENEL SEKRETERİ BEHZAT ÇİNKİLİÇ – Hoş geldiniz diyorum emeğin başkentine.

Maden işletmelerinde meydana gelen kazaların çoğu önlenabilir kazalardır. Kazaların meydana gelmesinde başta, işletmecilik hataları, denetim ve her kademede eğitim yetersizliği gelir. Çünkü yer altı madenciligi bir kültür işidir. Yer altında yürümek için bile bir eğitim gerekir. Yapılabilecek en küçük bir hata o bölgede, hatta yol ve hava akımı itibarıyla birbirini etkileyen kilometre mesafelerde çalışan insanların hayatını doğrudan etkileyebilir.

İşçi sayımızdaki azalma iş güvenliği önlemlerini riske sokmaktadır. Emeklilik devam ediyor, çalışan sayısı daha da azalıyor. Bu durum, Soma'dan daha vahim kazalara davetiye çıkarıyor. Kurumu yönetenler ve kurumda çalışanlar siyasi irade tarafından kurumu kapatmaya veya ölümüne çalışma ikilemine sokulmaktadırlar. Biz bunun için özellikle Genel Maden-İş Sendikası olarak kurumumuzun işçi açıklarının bir an önce giderilmesi, ocaklardaki iş güvenliği zafiyetimizin ortadan kaldırılmasını istiyoruz.

Yani, konuşacak daha çok şeyimiz var, zamanımız az kaldı, size rapor sunduk. Yani, biz de dolu geldik ama saat yediye geliyor.

Bir de bu Star firmasında çalışan arkadaşlarımız -onların yerine kendimizi koyalım- bir ay, iki ay sonra evlerine ekmek götürmeyecekler. Başkanım da anlattı, sekiz yıldır aynı işi yapıyorlar, TTK'da çalışıyorlar, o arkadaşlarımız yarın evine ekmek götürmeyecek. Bizim de işçi açıklarımız var, bu vesileyle o arkadaşların kuruma kazandırılmasının hem kurum açısından hem o arkadaşların eğitilmiş olması yönünden çok faydası olacaktır. O arkadaşları da kazanabilirsek çok memnun oluruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Behzat Bey.

Satılmış Bey, son sözü de sana verelim de kapatalım.

GENEL MADEN-İŞ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI SATILMIŞ ULUDAĞ – Ben tekrar hepinize teşekkür ediyorum.

Zaten saat epey ilerledi, biz sizi fazla yormayalım ama bu konularda yardımcı olursanız gerçekten seviniriz.

Teşekkürler.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum.

Arkadaşlarımıza, Komisyon üyelerimize, basın mensuplarına ve bizleri burada bilgilendiren tahlisiye ekibindeki arkadaşlarımıza, işçi ve sendika temsilcilerimize çok teşekkür ediyorum.

Bugün TTK'da yapmış olduğumuz toplantıyı da kapatıyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum.

Kapanma Saati: 18.25